

2013

Risiko - og kapitalstyring

Indhold

FORORD	2
RISIKOORGANISATION.....	3
KAPITALSTYRING	5
ØKONOMISK KAPITAL.....	12
KREDITRISIKO	15
MARKEDSRISIKO	28
LIKVIDITETSRISIKO	33
OPERATIONEL RISIKO	38
BILAG 1: ORDLISTE	35
BILAG 2: SUPPLERENDE TABELLER.....	45

Jyske Bank A/S
Vestergade 8-16
8600 Silkeborg
Telefon 89 89 89 89
E-mail:
jyskebank@jyskebank.dk
www.jyskebank.dk
CVR nr. 17 61 66 17
Tryk: Jyske Bank

Forord

Risikorapportens formål er at give et indblik i Jyske Banks interne risiko- og kapitalstyring samt regulatoriske kapitalforhold. I rapporten beskrives indledningsvist koncernens risikoorganisation, hvorefter koncernens risiko- og kapitalstyring gennemgås. I gennemgangen introduceres blandt andet de risici, som koncernen er eksponeret over for, hvoraf følgende uddybes: kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Som det vil fremgå, er avanceret risikostyring og en stærk kapitalbase vigtige for koncernen, hvorfor risikostyring er en integreret del af koncernens daglige drift og strategiske beslutninger.

Året 2013

Dansk økonomi har gennem flere år været præget af stilstand, og den samfundsøkonomiske vækst har været lav. 2013 ser på nuværende tidspunkt ud til at blive året, hvor den danske økonomi trådte ud af dødvandet om end i beskedent omfang. Det er Jyske Banks forventning, at 2014 vil vise en relativt afdæmpet vækst, men dog en situation, hvor stigende priser på boligmarkedet i de større byområder, en stabilisering af arbejdsmarkedet og beskæftigelsessituationen samt fortsat vækst i offentlige investeringer kan skabe en optimisme, som kan føre til et højere privatforbrug og begyndende vækst i investeringer frem for kraftig konsolidering og opsparring.

Jyske Banks solvens er ultimo 2013 på 16,0%. Solvensen har igennem 2013 været påvirket af en række tiltag. De væsentligste er tilkøbet af Spar Lolland og indfrielsen af supplerende kapital for 1,1 mia. kr. Begge forhold har påvirket kapitalforholdene i nedadgående retning. Modsat har en stærk konsolidering forbedret solvensen igennem 2013.

Konsolideringen har medvirket til, at kernekapitalprocenten ekskl. hybrid kapital nu er rekordhøj på 15,3% ultimo 2013. Kapitalstrukturen er således yderst robust og kan stå imod særdeles hårde stresstest. Det høje niveau for den egentlige kernekapital understøtter de øgede lovgivningsmæssige krav, der indføres i 2014. Jyske Bank står således godt rustet og har fortsat et væsentligt råderum til at forfølge opkøbsstrategien.

Jyske Bank forventes i 2014 at blive udpeget som systemisk risikobank (SIFI). Det medfører bl.a. et krav om ekstra kapitalbuffer, som fuldt indfaset er på 1,5 procentpoint. Ligesom SIFI-kravene indføres løbende frem mod 2019, indføres en række nye kapitalbuffer i forbindelse med den nye EU-kapitaldækningsforordning (CRR) gradvist frem til 2019.

Jyske Bank fastholder ultimo 2013 en kapitalmålsætning om en kernekapitalprocent ekskl. hybrid kapital på mindst 12%.

Finanstilsynet gennemførte i efteråret 2013 en undersøgelse med henblik på at vurdere Jyske Banks kreditstyring, solvensbehov, nedskrivninger og anvendelse af AIRB-modeller. Finanstilsynet konkluderede generelt, at Jyske Banks kreditstyring var god, AIRB-modellerne fungerede godt, og nedskrivningerne var tilstrækkelige. Enkelte forhold skulle dog efter Finanstilsynets vurdering være mere forsigtigt opgjort. I solvensbehovet indgår et tillæg herfor på 0,2 procentpoint ultimo 2013.

Kommende lovgivning

Samlet forventer Jyske Bank, at CRD IV og CRR resulterer i stort set uændrede risikovægtede poster samt en mindre stigning i basiskapitalen. Den samlede solvenseffekt er således umiddelbart positiv i intervallet 0 - 0,5 procentpoint. Udløbet af ansvarlig lånekapital de kommende år reducerer solvenspåvirkningen, så den langsigtede effekt forventes at være uvæsentlig.

- Solvensprocent 16,0 (2012: 17,3)
- Kernekapitalprocent eksklusiv hybrid kapital 15,3 (2012: 14,2)
- Basiskapital 17,8 mia. kr. (2012: 18,6 mia. kr.)
- EAD 241,1 mia. kr. (2012: 230,4 mia. kr.)
- Risikovægtede poster 111,3 mia. kr. (2012: 107,6 mia. kr.)
- Økonomisk kapital 8,4 mia. kr. (2012: 8,1 mia. kr.)
- Individuelt solvensbehov 9,8% (2012: 10,2%)

Risikoorganisation

Med udgangspunkt i de strategiske målsætninger fastlægger bestyrelsen risikopolitikker, risikoinstruktser samt principper for risiko- og kapitalstyringen. Direktionen er ansvarlig for den daglige risikostyring og ledelse af koncernen.

Bestyrelse og direktion modtager løbende rapportering på udviklingen i risici og udnyttelsen af de tildelte risikorammer og kan dermed overvåge, om risikorammerne overholdes og fortsat er passende for koncernen. Risikostyring samt overvågning er baseret på de væsentligste risikoområder for koncernen:

- Kreditrisiko, herunder modpartsrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

Den overordnede risikostyring samt kapitaloptimering håndteres i enheden Økonomi og Risikostyring, hvor direktøren er udnævnt som risikoansvarlig i Jyske Bank. Enheden har ansvaret for at:

- Forelægge risikopolitikker og risikostyringsprincipper for direktion og bestyrelse
- Implementere risikostyringsprincipper og -politikker med henblik på løbende forbedring af risikostyring og intern risikokapitalallokering
- Kvantificere koncernens risici samt overvåge og rapportere om, hvorvidt koncernens risici holder sig inden for de rammer, der er etableret af bestyrelsen
- Indregne, måle og rapportere regnskab og intern økonomi i koncernen samt implementere rådgivervendte økonomi- og risikoværktøjer

Økonomi og Risikostyring er uafhængig af forretningsvendte aktiviteter.

Den daglige styring af kreditrisici foretages af kunderådgivere og Kreditafdelingen under hensyntagen til kreditpolitik og kreditinstruks. Markedsrisici - herunder likviditetsrisici - styres af Finans, hvor investeringer generelt er baseret på makroøkonomiske principper og derfor i sagens natur er langsigtede. Den korte operationelle likviditet styres i Markets. Den daglige styring af operationelle risici foretages i de enkelte enheder i koncernen.

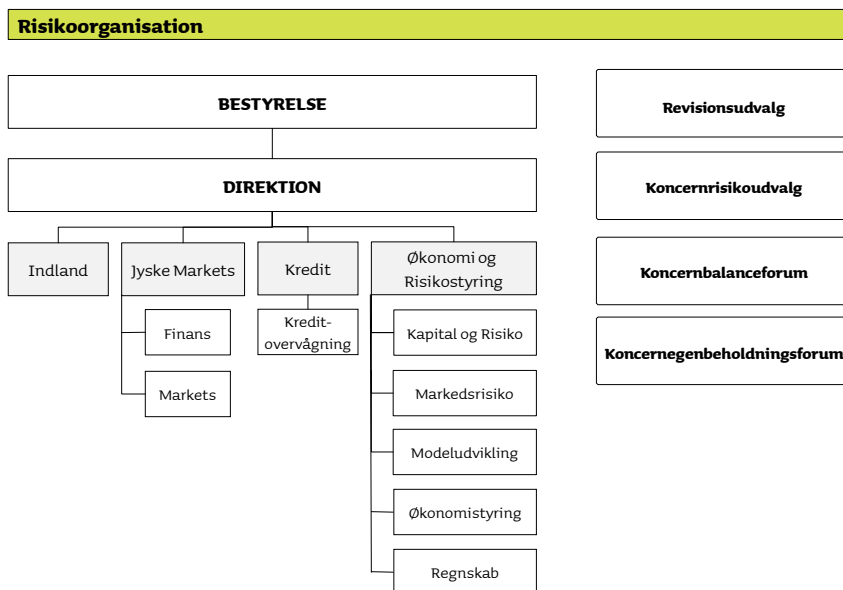
Jyske Banks værdier understøtter en risikokultur, hvor medarbejdere med sund fornuft påtager sig risiko inden for de etablerede risikorammer og beføjelser. Gennem den værdibaserede ledelse oplever medarbejderne vigtigheden af, at gældende regler overholdes og accepteres, at en vis kontrol er nødvendig og hensigtsmæssig. Medarbejderne opfordres til at arbejde med nye ideer og konstruktiv kritik, og fejl håndteres åbent med primær fokus på at lære af forløbet.

En række udvalg behandler risikorelaterede emner.

Revisionsudvalget er lovpligtigt og udvælges blandt bestyrelsesmedlemmerne. Revisionsudvalget har blandt sine opgaver at overvåge og vurdere effektiviteten af koncernens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Dette sker blandt andet ved skriftlig og mundtlig rapportering til udvalget samt ved udvalgets behandling af revisionsrapporter på området.

Koncernrisikoudvalget er et bestyrelsesudvalg, som forbehandler risikorelaterede emner inden endelig behandling i bestyrelsen. På kvartalsvise møder behandles emner i relation til:

- lovgivningens krav til kapitaldækningsopgørelse
- interne procedurer til risikomåling og -styring
- koncernens basiskapital, individuelle solvensbehov samt kapital- og likviditetsberedskab med tilhørende nødplaner
- allokering af risikokapital til enheder og risikotyper
- væsentlige ændringer i modelprincipperne bag risikostyringen samt den årlige reestimation og validering af modeller

Hovedopgaven for Koncernegenbeholdningsforum er at sikre, at koncernens faktiske markedsrisikoprofil er i overensstemmelse med vurderingen af markedsforventningerne og den tilsigtede risikoprofil. Mødedeltagerne på de månedlige møder er direktionsmedlemmerne med ansvar for Jyske Markets samt Økonomi og Risikostyring, lederne af Jyske Markets og Finans samt risikotagende medarbejdere i Finans.

Koncernens likviditetsrisikoprofil, balanceudvikling og finansieringsstruktur vurderes af Koncernbalanceforum, som på kvartalsvise møder sikrer en fortløbende betryggende likviditetsrisikoprofil og balancestruktur i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer. På møderne deltager direktionsmedlemmerne med ansvar for Jyske Markets og Indland, lederne af Indland, Jyske Markets og Finans, samt øvrige centrale medarbejdere i Indland og Finans.

Kapitalstyring

Kapitalstyring har til formål at optimere koncernens kapitalstruktur i forhold til den fastlagte risikoprofil.

Kapitalmålsætning- og planlægning

Jyske Banks kapitalmålsætning og risikoappetit tager udgangspunkt i en solvens, der er tilstrækkelig til, at koncernen kan fortsætte sin udlånsvirksomhed i en periode med svære forretningsbetingelser. Således skal kapitalen både sikre, at lovmæssige og interne kapitalkrav kan opfyldes i en sådan situation samt modstå store uventede tab.

Koncernens kapitalplanlægning tilrettelægges ud fra en langsigtet målsætning om at opnå en rating på AA-niveau. Koncernen anser et ratingniveau på mindst A-niveau for vigtig og har derfor fokus på understøttende tiltag.

Kapitalplanlægningen er kendetegnet ved to overordnede hensyn:

- optimere koncernens risiko og maksimere indtjeningen
- udnytte markedet til opkøb af porteføljer med en acceptabel risiko

Jyske Bank forventes i 2014 at blive udpeget som systemisk risikobank (SIFI). Det medfører bl.a. et krav om ekstra kapitalbuffer, som fuldt indfaset i 2019 er på 1,5 procentpoint. Ligesom SIFI-kravene indfases løbende frem mod 2019, indføres en række af de nye kapitalbuffer i forbindelse med CRR gradvist frem til 2019.

Jyske Bank fastholder ultimo 2013 en kapitalmålsætning om en kernekapitalprocent ekskl. hybrid kapital på mindst 12%.

Kapitalforhold

Udviklingen i koncernens solvens- og kernekapitalprocent fremgår af tabel 1. Solvens- og kernekapitalprocenterne er ved udgangen af 2013 på et solidt grundlag i forhold til Jyske Banks målsætning.

Den samlede solvensprocent er faldet som følge af førtidsindfrielse af et ansvarligt lån på 1,1 mia. kr. samt fradrag af finansielle aktier med ejerandele over 10% (DLR). Hertil kommer årets positive konsolidering, som også er årsagen til stigningen i kernekapitalprocent ekskl. hybrid kapital.

Tabel 1
Solvens- og kernekapitalprocent

	2013	2012
Solvensprocent	16,0	17,3
Kernekapitalprocent inkl. hybrid kapital	15,9	15,3
Kernekapitalprocent ekskl. hybrid kapital	15,3	14,2

Basiskapital

Ultimo 2013 udgør den egentlige kernekapital 96% af basiskapitalen mod 82% ultimo 2012. Den høje andel af egentlig kernekapital i basiskapitalen er i overensstemmelse med Jyske Banks ønske om at have den højst mulige kvalitet i basiskapitalen.

Tabel 2
Basiskapital

Mio. kr.	2013	2012
Aktiekapital	713	713
Overført overskud	16.372	14.548
Minoritetsinteresser	33	36
Immaterielle aktiver	-71	-40
Kernekapital ekskl. hybrid kernekapital	17.047	15.257
Hybrid kernekapital	1.303	1.296
Forskel ml. forventede tab og nedskrivninger	-55	0
Frdrag for kapitalandele over 10%	-550	-28
Øvrige fradrag	-3	-44
Kernekapital	17.742	16.481
Efterstillede kapitalindskud (ekskl. hybrid kernekapital)	336	1.428
Opskrivningshenslæggelser	361	344
Forskel ml. forventede tab og nedskrivninger	-55	422
Frdrag for kapitalandele over 10%	-550	-28
Øvrige fradrag	-3	-44
Basiskapital	17.831	18.603
Risikovægtede poster	111.276	107.636

Minimumskapital

Minimumskapitalopgørelsen udtrykker de regulatoriske kapitalkrav og bygger på risikotyperne kredit-, markeds- og operationel risiko. Til opgørelsen af kreditrisiko har Jyske Bank godkendelse til at anvende den interne ratingbaserede metode (AIRB). Godkendelsen omfatter anvendelse af avancerede metoder til beregning af minimumskapitalen på hovedparten af koncernens kreditportefølje.

Minimumskapitalen for markedsrisiko opgøres efter standardmetoden og operationel risiko efter standardindikatormetoden.

Tabel 3
Minimumskapital på risikotyper

Mio. kr.	2013	2012
Kreditrisiko	6.488	6.558
Markedsrisiko	1.415	1.079
Operationel risiko	999	974
Minimumskapital, søjle I	8.902	8.611
Kapitalkrav fra overgangsregler	79	0
Minimumskapitalkrav i alt	8.981	8.611

De videreførte overgangsregler relateret til de tidligere kapitaldækningsregler øger for 2013 minimumskapitalkravet beskedent med 79 mio. kr., men gav for 2012 ikke anledning til tillæg.

Udviklingen i minimumskapital for kreditrisiko, markedsrisiko og operationel risiko fremgår summarisk af tabel 3 og beskrives i kapitlerne om de enkelte risici.

Gearingsgrad

CRD IV introducerer en gearingsgrad, som er et ikke-rikosensitivt mål for, hvor stor den regnskabsmæssige gearing må være i en finansiel virksomhed. Gearingsgraden skal opgøres månedligt og rapporteres til Finanstilsynet kvartalsvist. På et møde i januar 2014 i Bank for International Settlement blev det besluttet, at gearingsgraden skal være et hårdt kapitalkrav, som supplement til de nugældende solvensregler og kapitalkrav fra og med 1. januar 2018. Dette skal efterfølgende implementeres i den europæiske lovgivning.

Det er endnu ikke fastlagt, hvad det endelige gearingsmål bliver, men der er p.t. opsat et foreløbigt mål på 3%, svarende til en maksimal gearing på 33 gange egenkapitalen. Jyske Bank overholder dette mål med en solid margin.

ICAAP og individuelt solvensbehov

Jyske Banks ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) danner grundlag for at vurdere Jyske Banks kapitalforhold og dermed fastlæggelsen af koncernens tilstrækkelige basiskapital samt individuelle solvensbehov. Vurderingen bygger på en opgørelse af det aktuelle forhold mellem koncernens risiko-profil og kapitalforhold samt på fremadrettede betragtninger, der kan påvirke dette. Stresstest anvendes til at modellere de mikro- og makroøkonomiske faktorer, som Jyske Bank er eksponeret imod.

Tilstrækkelig basiskapital efter intern metode

Den tilstrækkelige basiskapital er Jyske Banks egen vurdering af kapitalbehovet som følge af de risici, som koncernen påtager sig. Opgørelsen af den tilstrækkelige basiskapital tager udgangspunkt i Jyske Banks interne økonomisk kapitalmodeller, som omfatter de risikotyper, som koncernen ønsker at afdække med kapital: kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko og forretningsrisiko. Dermed afspejles koncernens egne data, erfaringer og styring.

I ICAAP foretages analyser for hver risikotype, som dækker både kvalitative og kvantitative elementer i relation til både overvågning og løbende kvalitetssikring, herunder grundige vurderinger af modelforudsætninger. Analyserne dækker relevante risikofaktorer^[1] inden for hver risikotype i overensstemmelse med kapitaldækningsbekendtgørelsen.

Med udgangspunkt i opgørelsen af økonomisk kapital vurderes, om der er væsentlige forhold, der ikke er dækket af beregningsmetoden, eller som der af forsigtighedshensyn ønskes kapitaldækning for. I så fald foretages tillæg til kapitalen. Tillæggene adresserer både usikkerheden forbundet med specifikke forhold og med modelsetuppet.

For kreditrisiko foretages et forsigtighedstillæg til svage engagementer. Dette tillæg er udarbejdet på baggrund af en meget forsigtig vurdering af forhold, der indgår i beregningerne af disse engagementer. Finanstilsynets gennemgang af AIRB-området i efteråret 2013 førte til et tillæg primært for usikkerhed i fastsættelsen af løbetider på erhvervs-kunder med dårlig bonitet, som indgik i koncernens solvensbehov fra 3. kvartal 2013.

Kapitaltillæggene vedrørende markedsrisiko er relateret til forhold, som ikke er indeholdt i den gældende model.

Kapitaltillæg vedrørende øvrige forhold dækker over emner, som både er specifikke for Jyske Bank, og emner, som er generelle for banksektoren, herunder bl.a. et konjunkturtillæg. Konjunkturtillægget fungerer som en buffer, der opbygges i gode tider og tæres på i dårlige tider.

^[1] En oversigt over mapningen af de 17 forhold til Jyske Banks risikokategorier findes i Bilag 2.

Endvidere indgår tillæg for Spar Lolland, som konverteres til Bankdata i 2014 og dermed endnu ikke indgår i økonomisk kapital.

Endeligt indgår Jyske Banks evne til at opnå overskud i vurderingen af den tilstrækkelige basiskapital. Samlet set betyder det, at den tilstrækkelige basiskapital er et udtryk for den negative konsolidering i en yderst ekstrem situation.

Tilstrækkelig basiskapital efter 8+tilgang

Finanstilsynet vurderer et instituts tilstrækkelige basiskapital med den såkaldte 8+tilgang. Tilgangen tager udgangspunkt i, at minimumskravet på 8 procent af de risikovægtede poster dækker instituttets almindelige risici. På en række områder opstilles benchmarks til vurdering af, om kapitaltillæg til de 8% er nødvendige, ligesom der på enkelte områder indgår metoder til beregning af tillæggenes størrelse.

Til perspektivering af Jyske Banks tilstrækkelige basiskapital opgjort med udgangspunkt i egne modeller, beregner Jyske Bank den tilstrækkelige basiskapital efter 8+tilgangen.

Ultimo 2013 giver tilgangen anledning til tillæg i forhold til kreditrisikoen for store kunder med finansielle problemer samt mindre tillæg vedrørende kreditkoncentration på individuelle engagementer, markedsrisiko samt likviditetsrisiko.

Individuelt solvensbehov og kapitalbuffer

Det individuelle solvensbehov for Jyske Bank fastlægges som det højeste af henholdsvis Jyske Banks interne metode, Finanstilsynets 8+tilgang samt lovfastede grænser. Udover minimumskapitalen er det individuelle solvensbehov underlagt overgangsreglerne for AIRB-institutter. Koncernen har ultimo 2013 fastlagt et individuelt solvensbehov på 9,8%.

I tabel 4 er de enkelte risikotypers bidrag til den tilstrækkelige basiskapital og det individuelle solvensbehov opgjort.

Tabel 4				
Opgørelse af individuelt solvensbehov				
Mio. kr.	2013	% af RVA	2012	% af RVA
Kreditrisiko	8.894	8,0	8.404	7,8
Markedsrisiko	770	0,7	735	0,7
Operationel risiko	506	0,4	554	0,5
Øvrige	783	0,7	1.273	1,2
I alt	10.953	9,8	10.966	10,2

Kapitalbufferen plus den løbende indtjening angiver den kritiske grænse for det maksimale tab, der kan forekomme uden behov for ekstra tilførsel af kapital. Jyske Banks store andel af kernekapital (ekskl. hybrid kernekapital) underbygger kvaliteten af den samlede kapital.

Tabel 5				
Individuelt solvensbehov og kapitalbuffer				
Mio. kr.	2013	% af RVA	2012	% af RVA
Basiskapital	17.831	16,0	18.603	17,3
a) Kernekapital (Tier 1)	17.742	15,9	16.481	15,3
- heraf hybrid kapital	1.303	1,2	1.296	1,2
- heraf hybrid kapital efter fradrag	695	0,6	1.224	1,1
b) Tier 2 kapital	89	0,1	2.122	2,0
Tilstrækkelig basiskapital	10.953	9,8	10.966	10,2
Kapitalbuffer	6.878	6,2	7.637	7,1

Solvensbehov for Jyske Bank A/S

Den tilstrækkelige basiskapital for moderselskabet Jyske Bank A/S vil som en konservativ antagelse være identisk med koncernens, hvis moderselskabet hæfter for alle risici i datterselskaberne. Ved udmåling af tillæg til den økonomiske kapital er der samtidig ikke konstateret et behov for tillæg i datterselskaberne. Opgørelserne af de risikovægtede poster i henhold til CRD er 0,1 procentpoint højere for Jyske Bank A/S end for koncernen.

Solvensbehovet for moderselskabet fremkommer ved at skalere koncernens tilstrækkelige basiskapital med forholdet mellem risikovægtede poster i moderselskabet og koncernen. Solvensbehovet for moderselskabet bliver dermed identisk med koncernens 9,8%.

Stresstest

Stresstest er en væsentlig del af Jyske Banks tilgang til fremskrivning af den tilstrækkelige basiskapital og tilhørende individuelle solvensbehov. Desuden er stresstest velegnet til at vurdere koncernens kapitalmålsætning i et fremadskuende perspektiv.

Stresstest anvendes i en række forskellige sammenhænge. Der udføres både stresstest, som kan karakteriseres som følsomhedsanalyser af enkelte parametres betydning for risikoberegningen, samt omfattende scenariebaserede stresstest af betydningen af ændrede konjunkturforskeligheder. Desuden gennemføres omvendte stresstest med henblik på at teste koncernens tabskapacitet.

Et formål med stresstestanalyserne er at belyse, om det fremtidige risikoniveau i et bestemt scenarie kan kapitaldækkes givet koncernens indtjening, kapitalpolitik og -målsætning samt risikomål. Resultaterne af stresstestanalyserne anvendes f.eks. også i vurderingen af, om kapitalniveauet og kvaliteten heraf er tilstrækkelig, og følgelig om det er nødvendigt med iværksættelse af koncernens kapitalberedskabsplan. Et centralt emne er derfor at fastlægge de omstændigheder, som koncernen ønsker at kunne holde kapital til. Et andet formål er vurderingen af det individuelle solvensbehov. Denne vurdering skal jf. lovkrav hertil som minimum tage udgangspunkt i stresstest, der svarer til et mildt recessionsscenario.

Scenarier

Udgangspunktet for stresstestanalyserne er opstilling af relevante makroøkonomiske scenarier. Disse omfatter et scenarie for den forventede udvikling samt scenarier for forskellige recessionstilstande i dansk økonomi. Udformningen af recessionsscenarioer beror både på hvilke områder, der vurderes at være behæftet med størst risiko, og hvilke forhold, der er mest betydende for koncernen givet den aktuelle eksposering. Eksempler på anvendte scenarier fremgår af tabel 6 og 7.

Tabel 6	
Anvendte scenarier	2014 – 2016
Forventet scenarie	Det forventede scenarie beskriver en gradvis tilbagevenden til det langsigtede BNP-vækstniveau i dansk økonomi. Scenariet er kendetegnet ved en svag vækst i privatforbruget, stabil ledighed samt let stigende huspriser og renter.
Stress-scenarie	I stressscenariet rammes økonomien af en kraftig recession. Parametrene rammes over en bred kam med faldende BNP og privatforbrug og kraftigt stigende arbejdsløshed. Renteniveauerne antages uændret fra det forventede scenarie.

Tabel 7						
Udvikling i centrale makroøkonomiske variable (Danmark)						
	Forventet scenarie			Stress-scenarie		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
BNP	1,4%	1,6%	1,8%	-4,4%	-0,8%	1,9%
Privatforbrug	0,6%	1,4%	1,6%	-3,8%	-0,6%	1,4%
Arbejdsløshedsprocent (brutto)	5,1%	5,0%	4,8%	7,1%	9,8%	9,8%
Huspriser	1,5%	2,5%	2,0%	-10,9%	-10,0%	3,0%
Pengemarkedsrente (gns. over året)	0,3%	0,8%	1,3%	0,3%	0,8%	1,3%
Effektiv obligationsrente (gns. over året)	2,3%	2,8%	3,0%	2,3%	2,8%	3,0%

Processer og modeller

Scenarierne spiller en central rolle i fremskrivningen af koncernens resultat, balance og kapitalforhold. Scenariefremskrivninger er baseret dels på modelberegninger og dels på ekspertvurderinger. Herved sikres et metodemæssigt sammenspil, hvor de historiske erfaringer fra den modelbaserede tilgang kombineres med betragtninger omkring Jyske Banks aktuelle forretningsstruktur og risikoprofil. Scenariefremskrivningerne giver et bredt overblik over koncernens følsomhed over for den makroøkonomiske udvikling.

I modsætning til almindelige stresstest tager omvendte stresstest ikke udgangspunkt i et scenarie, men vurderer i stedet, hvor kraftig en nedgang i økonomien koncernen kan stå imod rent solvensmæssigt. Dermed er omvendte stresstest en vigtig perspektivering i forhold til de almindelige stresstest.

Behandling af resultater

Stressscenariet medfører dels en forringet konsolideringsevne og dels et højere risikoniveau. Begge er forhold, der reducerer afstanden mellem den faktiske og den tilstrækkelige basiskapital i forhold til det forventede scenarie.

Trods de seneste års krise har basisindtjeningen og specielt renteindtægterne vist en robust udvikling og har været i stand til at absorbere store nedskrivninger på udlån mv. Dette er også gældende fremadrettet. Således er et af resultaterne fra analyserne af stressscenariet, at det forøgede nedskrivningsomfang kan imødegås af basisindtjeningen, hvorfor der ikke er brug for træk på koncernens kapital. I det opstillede stressscenarie forventes et lille positivt resultat selv i det dårligste år.

Samtidig viser stresstestanalyserne, at koncernens kapitalstruktur og -niveau fortsat vil være betryggende selv ved en langvarig recession.

Udover de scenariebaserede stresstest udføres partielle følsomhedsanalyser af ekstraordinære, negative hænders indflydelse på kapitalniveauet. Kapitalbufferen er selv i stressscenariet tilstrækkelig til at absorbere ekstraordinære hændelser, hvilket understreger koncernens stærke kapitalstilling.

Eksterne stresstest

Stresstest af banker anvendes i stigende omfang både nationalt og internationalt. Udover de internt anvendte stresstest, deltager Jyske Bank i stresstestøvelser faciliteret af henholdsvis Finanstilsynet, den europæiske bankmyndighed (EBA) samt Den Internationale Valutafond. Den seneste europæiske øvelse var en opfølgning på 2011-kapitaltesten, som fandt sted i juni 2012. Denne bekræftede endnu engang Jyske Banks position som værende blandt de bedst kapitaliserede banker i øvelsen. EBA forventer at foretage den næste stresstest i efteråret 2014.

Herudover deltager Jyske Bank løbende i en række yderligere undersøgelser foretaget af EBA: rapporter omkring konsistens af risikovægte, offentliggørelse af kapital- og risikoforhold for at fremme markedstransparens (EBA Transparency Exercise) samt kapitalbevaringsøvelser, som adresserer solvensforholdene under de nye CRD IV regler. Jyske Banks resultater for markedstransparensøvelsen er offentliggjort på EBA's og Finanstilsynets hjemmesider d. 16. december 2013.

Ændringer i finansiel regulering

De nye CRR regler trådte i kraft den 1. januar 2014, og CRD IV direktivet er i øjeblikket ved at blive implementeret i dansk lovgivning, så det skulle være fuldt gældende fra den 31. marts 2014. Desuden er den såkaldte SIFI (systemisk institut) lovgivning også ved at blive implementeret i Danmark. CRD IV og i særdeleshed CRR lovgivningen medfører en lang række ændringer for banker i Europa og således også for Jyske Bank. Fælles for alle reglerne er, at de skal mindske risikoen for en ny finansiel krise.

Kernekapitalkravene til banker hæves fra 2% til 4,5%. Hertil kommer en række forskellige bufferkrav (kapitalbevaringsbuffer, konjunkturbuffer og kapitalbuffer for SIFI-institutter), således at det samlede kapitalkrav bliver 14,5%, såfremt konjunkturbufferen fastsættes til 2,5%. Hertil kommer eventuelle individuelle tillæg under søjle II. Jyske Banks kernekapitalprocent ekskl. hybrid kapital udgør i dag 15,3% og den samlede solvens 16,0%.

I forbindelse med indførelsen af de nye regler er der en lang række overgangsordninger, der betyder, at den fulde indfasning af CRD IV og CRR først er gennemført i 2023. Jyske Bank opfylder allerede nu alle kendte fremtidige kapitalkrav, givet at den konjunkturbestemte buffer ikke er indført.

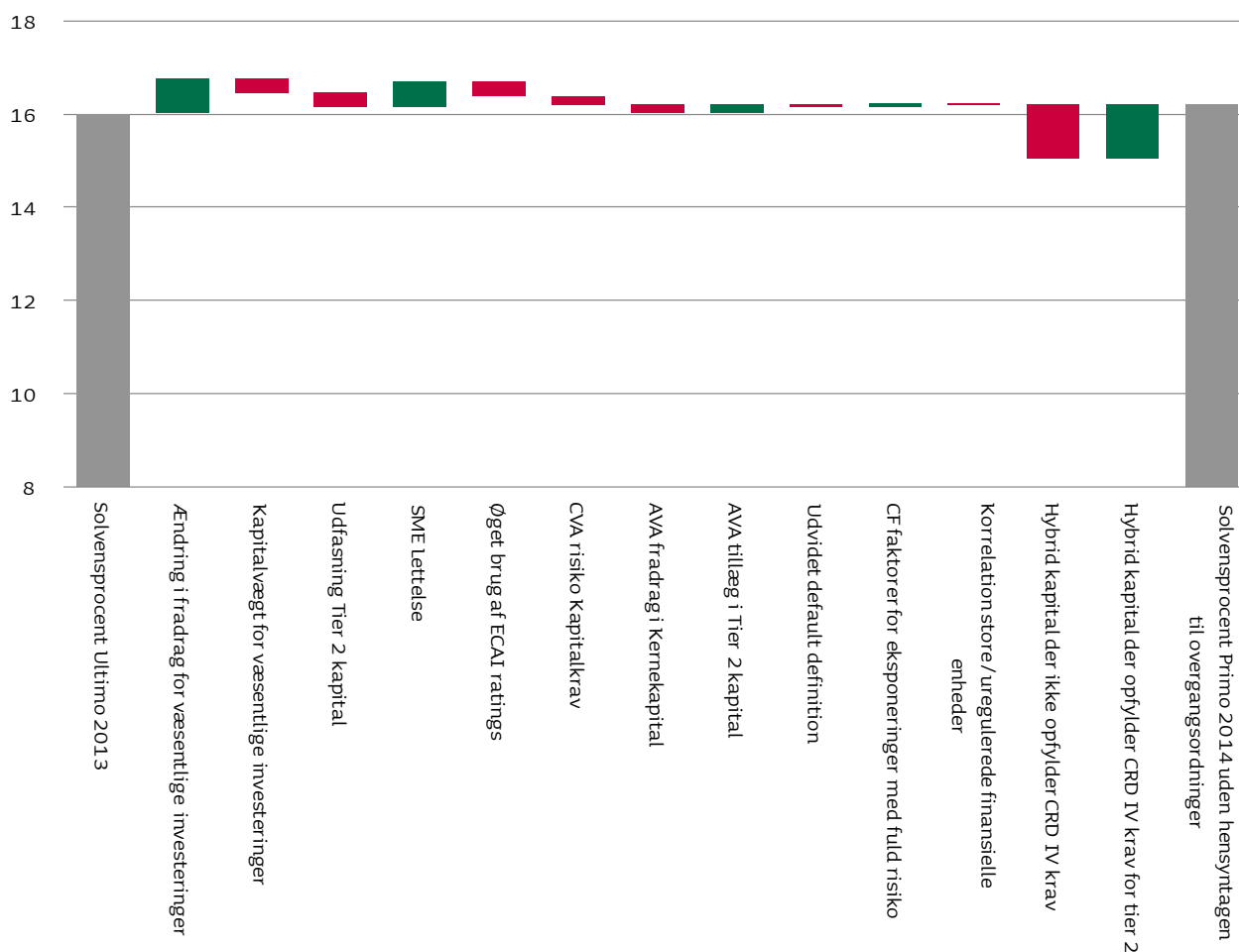
Mere specifikt betyder de nye regler, at der ved kapitalopgørelsen indføres et forsigtighedsfradrag for aktiver, der optages til dagsværdi. Herudover sker der en række ændringer i de solvensmæssige konsekvenser af Jyske Banks investeringer i andre finansielle virksomheder. For Jyske Bank resulterer disse ændringer i en stigning i koncernens basiskapital og en mindre stigning i de risikovægtede poster.

På aktivsiden indføres et tillæg til de risikovægtede poster for såkaldt CVA-risiko, der hidrører fra Jyske Banks derivatportefølje med finansielle modparter. Desuden sker der en stramning af reglerne for eksponeringer mod andre pengeinstitutter, så det enkelte pengeinstituts bonitet kommer til at spille en afgørende rolle i forbindelse med opgørelsen af de risikovægtede poster. Dette medfører en stigning i koncernens risikovægtede poster. Endeligt er der i CRD IV og CRR indført en kapitallempe for udlån til små og mellemstore erhvervsvirksomheder.

Samlet forventer Jyske Bank, at CRD IV og CRR resulterer i stort set uændrede risikovægtede poster samt en mindre stigning i basiskapitalen. Den samlede solvenseffekt er således umiddelbart positiv i intervallet 0 - 0,5 procentpoint.

De væsentligste ændringer samt de forventede konsekvenser for Jyske Bank er uddybet i det følgende og vist i grafen, dog uden hensyntagen til overgangsordninger.

Jyske Banks solvensprocent og konsekvenser af CRR / CRD IV

- Den væsentligste ændring for Jyske Bank er indførelse af en tærskelværdi for fradrag i kernekapitalen i forbindelse med koncernens væsentlige besiddelser af kernekapital eksklusiv hybridkapital i andre finansielle virksomheder (CRR art. 48 (2) samt CRR art. 470). Dette medfører en forbedring af koncernens solvens på godt 0,7 procentpoint.
- Samtidigt medfører den nye tærskelværdi, at koncernens væsentlige besiddelser af kernekapital i andre finansielle virksomheder skal risikovægtes med 250% i stedet for at blive fratrukket. Dette medfører et fald i solvensen på 0,3 procentpoint (CRR art. 48 (4)).
- Jyske Bank har p.t. udstedt supplerende kapital (tier 2) for nominelt 336 mio. kr., der ikke er CRD IV konformt, og følgelig skal denne kapital udfases over en 10-årig periode. Dette medfører et fald i solvensen på 0,3 procentpoint.
- EU har i forbindelse med indførelsen af CRD IV haft et ønske om at støtte bankernes udlån til små og mellemstore virksomheder (SME). Risikovægtene på disse udlån skal ganges med en faktor på 0,7619. Dette resulterer i en forbedring af solvensen på godt 0,5 procentpoint (CRR art. 501).
- Der er indført nye regler for brug af såkaldte ECAI ratings (ratings fra anerkendte ratinginstitutter). De nye regler berører hovedsageligt Jyske Banks eksponeringer mod andre pengeinstitutter, hvor institutternes egne ratings primært skal anvendes i forbindelse med opgørelsen af risikovægtede poster. Samlet medfører dette et fald i solvensen på 0,3 procentpoint (CRR art. 119 – 121).
- Med CRD IV er der indført et kapitalkrav for CVA-risiko (CRR art. 381 – 384). CVA risikoen hidrører fra derivatporteføljen med finansielle modparter og medfører øgede risikovægtede aktiver, der reducerer solvensen med 0,2 procentpoint.

- Der indføres et forsigtighedsfradrag (AVA) i den egentlige kernekapital for aktiver, der er optaget til dagsværdi (CRR art. 34 og 105). Fradraget medfører fald i solvensen på 0,2 procentpoint.
- Ovennævnte forsigtighedsfradrag indgår i opgørelsen af nedskrivninger, hvorfra de forventede tab skal fratrækkes. Den positive forskel tillægges tier 2-kapitalen, hvilket medfører en solvensforbedring på 0,2 procentpoint (CRR art. 159).
- CRR indeholder en udvidelse af default-definitionen, således at antallet af defaultede kunder stiger. Dette medfører et fald i solvensen på 0,1 procentpoint (CRR art. 178).
- CRR indeholder en tilladelse til at anvende egne estimater for konverteringsfaktorer på produkter klassificeret som værende med fuld risiko (CRR art. 151 (8)). Dette medfører en forbedring af solvensen på 0,1 procentpoint.
- Der indføres forhøjede korrelationer for store finansielle virksomheder samt såkaldte uregulerede finansielle enheder (CRR art. 153 (2)). Dette medfører et fald i solvensen på 0,04 procentpoint.
- Jyske Bank har p.t. udstedt hybrid kapital (AT1) for nominelt 1.303 mio. kr. Disse udstedelser er ikke CRD IV konforme for AT1 kapital (CRR art. 52). Over en 10-årig periode medfører dette isoleret set et fald i solvensen på 1,2 procentpoint.
- Den af Jyske Bank udstedte hybride kapital opfylder derimod CRD IV-kravene til tier 2 kapital og over en 10-årig periode vil udstedelserne ændre status fra AT1 til tier 2 (CRR art. 63) og forbedrer isoleret set solvensen med 1,2 procentpoint.

Samlet forventes indførelsen af CRD IV / CRR således at medføre en forbedring af solvensen på knap 0,2 procentpoint ved fuld indfasning. På ikrafttrædelsestidspunktet, hvor en række overgangsordninger gælder, forventes en stigning i solvensen på op mod 0,5 procentpoint.

I forbindelse med implementeringen af CRD IV og CRR har EBA fået til opgave at udarbejde en række tekniske standarder, der indeholder specifikationer af beregnings- og opgørelsesmetoder. En del af disse tekniske standarder er endnu ikke offentliggjort eller er kun offentliggjort i udkast. Derfor kan der fortsat ske mindre ændringer ved opgørelsen af solvensen under CRD IV og CRR. Jyske Bank har opgjort de solvensmæssige konsekvenser under hensyntagen til samtlige offentliggjorte tekniske standarder.

Økonomisk kapital

- I 2013 er økonomisk kapital steget med 3% til 8,4 mia. kr. mod en reduktion i 2012 på 4%.
- Kreditrisikoen er steget knap 3% i 2013 i takt med øgede eksponeringer.
- Markedsrisikoen er steget 17% som følge af øget risiko på renteporteføljen samt ændring i porteføljen af finansielle sektoraktier.
- De operationelle risici er stort set på et uændret niveau (-1 %).
- Forretningsrisikoen er faldet knap 3%. Volatiliteten i indtjeningen er reduceret, da den i mindre grad er følsom over for udsving i udlånmarginal og faldende handelsaktivitet.

Økonomisk kapital er et centralt element i styringen af koncernens risiko- og kapitalforhold samt i den daglige økonomiske styring. Økonomisk kapital er den kapital, der skal til for at dække koncernens uventede tab 1 år frem i tiden. En af styrkerne ved økonomisk kapital er, at det giver et samlet tal for alle risikotyper, produkter og forretningsenheder. Der er således tale om ét risikomål udtrykt i én fælles enhed, hvor kapitalen afspejler koncernens risiko et år frem.

I opgørelsen af økonomisk kapital anvendes en række interne modeller. Modellerne bygger på Value-at-Risk (VaR) principper med 1 års horisont for de risikotyper, som koncernen ønsker at modellere kvantitativt: kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko og forretningsrisiko. Der bliver løbende taget stilling til, hvorvidt der er andre risici, der skal kvantificeres i den økonomiske kapital. De risici, der allerede indgår i kapitalopgørelsen, testes og valideres for at sikre, at risikoen til stadighed er retvisende belyst.

Under hver hovedtype er forskellige typer risici indeholdt. Kreditrisiko omfatter blandt andet koncentrationsrisiko, migrationsrisiko og modpartsrisiko, og markedsrisiko dækker over rente-, valuta-, råvare- og aktierisiko. Under operationel risiko behandles modelrisici og kontrolrisici, og forretningsrisiko omfatter udover forretningsmæssige og strategiske risici også omdømmerisiko.

Til intern styring anvendes et konfidensinterval på 99,97%, mens der til beregning af tilstrækkelig basis-kapital anvendes et konfidensinterval på 99,9% i overensstemmelse med de regulatoriske krav. I den interne styring er endvidere indarbejdet korrelations-effekter mellem risikotyperne.

RAROC

RAROC er koncernens primære ledelsesværktøj til resultatmåling af det risikojusterede økonomiske resultat. RAROC-opgørelserne giver overblik over risikoen og rentabiliteten i koncernens forskellige aktiviteter. Udviklingen i den generelle kreditkvalitet i porteføljen, koncentrationsrisiko og sikkerhedsværdier mv. indgår i vurderingen.

Beregningen af økonomisk kapital og opgørelse af RAROC på område- og forretningsenhedsniveau indgår i rapportering til forretningsenhedernes ledelse, som fastlægger aktiviteter til opfølgning og eventuelle tiltag til reduktion af risikoen.

RAROC anvendes også på kunde- og produktniveau til resultatmåling og til rentabilitetsvurdering samt ved prisfastsættelse af nye lån. Det er derfor centralt, at koncernen er i stand til at opgøre den økonomiske kapital på kunde- og produktniveau. RAROC-opgørelserne og faciliteter til prisfastsættelse gøres tilgængelige i rentabilitetssystemer, hvori medarbejdere og ledere har adgang til aktuelle risikojusterede rentabilitetsopgørelser på forskellige niveauer.

Rentabilitetssystemerne tager hensyn til sammensætningen af koncernens kreditportefølje, hvilket betyder, at koncentrations- og diversifikationseffekter kommer direkte til udtryk i rentabilitetsopgørelserne på nye lån. Tilbydes lån til kunder i eksempelvis brancher, som i forvejen er kraftigt repræsenteret i koncernens kreditportefølje, vil det alt andet lige betyde højere kapitalkrav og dermed lavere rentabilitet. Systemerne indarbejder endvidere også faste og variable omkostninger samt omkostninger forbundet med finansiering af lånet.

Efter overgangen til Bankdata er rentabilitetssystemet til resultatmåling under nyudvikling, med ny implementering i første kvartal 2014.

Udvikling i økonomisk kapital

Den økonomiske kapital for koncernen er steget 3% det seneste år, fra 8,1 mia. kr. ultimo 2012 til 8,4 mia. kr. ultimo 2013.

Tabel 8
Økonomisk kapital pr. risikotype (99,9%, udiversificeret)

	2013		2012	
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%
Kreditrisiko	6.257	75	6.101	75
Markedsrisiko	826	10	706	9
Operationel risiko	556	7	562	7
Forretningsrisiko	751	9	772	9
I alt	8.390	100	8.141	100

Kreditrisikoen for koncernen er i 2013 steget med knap 3%.

- Eksponeringerne mod indenlandske kunder er stort set uændret det seneste år. Mod årets slutning ses stigende forretningsomfang på privatkunder, delvist på boligprodukter. Fjordbank Mors indgår nu i beregningen af økonomisk kapital. I modsat retning trækker, at eksponeringerne på renteswaps er reduceret i takt med stigende renter gennem 2013. Værdien af sikkerhederne er øget i samme takt som eksponeringerne, dog med en forskydning mod kunder i den bedste del af kreditrating-skalaen. Kreditboniteten, målt på sandsynlighed for at en kunde går default, er forbedret i perioden. Samlet ses en lille reduktion i økonomisk kapital for de indenlandske kunder.
- For egenbeholdningen er kreditrisikoen reduceret gennem 2013 som konsekvens af, at porteføljen ved udgangen af 2013 var sammensat af bedre ratede papirer end ultimo 2012.
- For Jyske Finans reflekteres det øgede forretningsomfang i en stigning i økonomisk kapital.
- Den økonomiske kapital for Private Banking er stort set uændret over året. Forretningsomfanget i Private Banking-enhederne er reduceret yderligere gennem 2013 samtidig med en forværring af boniteten i porteføljen, som vedrører ejendomsfinansiering i Sydeuropa.
- Økonomisk kapital for Jyske Banks eksponering mod Indskydergarantifonden steg efter overtagelsen af Spar Lolland.
- Økonomisk kapital for handelsbeholdningen i Jyske Markets stiger, eftersom eksponeringerne er forøget ved udgangen af 2013 sammenlignet med året før.

Markedsrisikoen er steget i 2013. Øget risiko på renteporteføljen som følge af omlægning heri tegner sig for halvdelen af stigningen. Den resterende stigning stammer fra tilkøb og opskrivning i porteføljen af finansielle sektoraktier.

De operationelle risici er stabiliseret i 2013 efter et fald i 2012. Medarbejderne har gradvist vænnet sig til de nye it-systemer og arbejdsprocesser.

Forretningsrisikoen er reduceret med knap 3% gennem 2013 af to årsager:

- En mindre andel af nettogebyrindtjeningen kommer nu fra markedsrelaterede gebyrer, som historisk set har vist sig yderst følsomme over for faldende handelsværdier og faldende markedsaktivitet.
- Et mindre fald i balancen på erhvervsudlån gør Jyske Bank mindre følsom over for uventede fald i udlånsmarginale.

I opgørelsen af økonomisk kapital indgår ikke påvirkningen fra overtagelsen af Spar Lolland. Der er i stedet foretaget tillæg herfor i den tilstrækkelige basis-kapital.

Modellering af risiko i økonomisk kapital

De forskellige risici, som indgår i den økonomiske kapital, stiller meget forskellige krav til den tekniske modellering af porteføljerisikoen. Der anvendes forskellige delmodeller, som specifikt er designet til at afspejle de enkelte risikotypers særlige egenskaber og karakteristika.

Kreditrisiko

Med henblik på at understøtte koncernens målsætning om at kunne styre koncernens kreditrisici på porteføljeniveau samt til prissætning på enkeltkundeniveau, anvender Jyske Bank en avanceret kreditporteføljemodel på tværs af alle forretningsenheder og kundegrupper.

Den anvendte kreditporteføljemodel, CreditRisk+, er oprindeligt udviklet af Credit Suisse til opgørelse af økonomisk kapital for kreditrisiko. Modellen bygger på en porteføljetilgang til måling af kreditrisiko, der medtager eksponeringernes størrelse, granulariteten i porteføljen, kundens kreditkvalitet, usikkerheden omkring kundens bonitet samt kundens systematiske risiko.

Den enkelte eksponerings løbetid og afdragsprofil indgår også i Jyske Banks model, dog uden for CreditRisk+modellen, i et setup afledt af CRD-reglerne.

CreditRisk+ modellen bygger på korrelationsantagelser, der er tilsvarende de faktormodeller, som anvendes i de øvrige kreditrisikomodeller i sektoren. Endvidere anvendes PD-volatiliteter som vigtige inputparametre i modellen. Anvendelsen af PD-volatiliteterne gør, at der i modellen eksplicit tages hensyn til den usikkerhed, der altid vil være omkring et PD-estimat for en given kunde.

Alle krediteksponeringer i koncernen indgår direkte i modelberegningerne, herunder garantier, obligationer samt afledte finansielle instrumenter.

Markedsrisiko

Til opgørelse og overvågning af den økonomiske kapital på Jyske Banks markedsrisikopositioner anvendes VaR. VaR udtrykker det maksimale tab, som Jyske Bank kan pådrage sig med en given sandsynlighed over en given periode. Modellen er en parametrisk VaR baseret på en forbedret RiskMetrics-model.

Jyske Bank har uden for handelsbeholdningen en række aktiebeholdninger, der primært vedrører finansielle sektoraktier inden for realkredit, finansiell infrastruktur og betalingsservice. Økonomisk kapital for disse positioner opgøres efter en metode, der er analog med PD/LGD-metoden, som kendes fra AIRB-kapitalkravsreglerne.

Operational risiko

Operational risiko overvåges, styres og kapitaliseres på basis af en scenariebaseret tilgang, hvor fokus er på store risici med væsentlig betydning for koncernen.

Der anvendes en porteføljemodel, som bygger på Monte Carlo-simulation, og i beregningerne anvendes data fra scenarieanalyserne i form af vurderinger af tabsfrekvens og tabsstørrelse/tabsfordeling for hvert enkelt scenarie. Modellen beregner den økonomiske kapital, som skal holdes for hvert risikoscenarie. Kapitalen allokeres til de indtjenende enheder efter en internt udviklet allokeringmodel.

Forretningsrisiko

Jyske Bank anvender en egenudviklet model til opgørelse af økonomisk kapital for forretningsrisiko. Modellen tager udgangspunkt i Jyske Banks historiske indtjeningsevne og tegner et risikobillede betinget af de omgivelser, som koncernen aktuelt opererer i. Modellen inddrager risikofaktorer, der formodes at påvirke de generelle forretningsvilkår i sektoren, og tager samtidig højde for, at koncernens position i markedet kan ændre sig.

Modellen beregner kapitalbehovet på baggrund af negative afvigelser i forretningsindtjeningen. Der beskrives en række specifikke hændelser, som kan påvirke de forskellige regnskabsposter, eksempelvis et fald i udlånsbalancen. Modellen simulerer sandsynligheden for, at hændelserne indtræffer, samt størrelsen af det stød, som sker på regnskabsposten. Korrelationen mellem hændelserne tager udgangspunkt i bagvedliggende scenarier, som kan være af såvel intern som ekstern karakter. Eksempler på scenarier er forværrede konjunkturer, øgede fundingomkostninger eller uventede renteændringer.

Scenariernes specifikation og aktualitet bliver løbende vurderet gennem ekspertvurderinger og analyser.

Kreditrisiko

- Kreditkvaliteten er stabiliseret i 2013 med svagt positive tegn.
- Den samlede eksponering stiger med knap 5% efter opkøbet af Spar Lolland samt øget eksponering i form af repo-forretninger og indskudsbeviser. Værdien af de stillede sikkerheder stiger en tand mere.
- Minimumskapitalen til kreditrisiko er i 2013 reduceret med godt 1%.

Styring af kreditrisikoen sker blandt andet på baggrund af koncernens kreditrisikomodeller, som omfatter modellering af PD, LGD og EAD. Modellerne anvendes til forskellige formål, herunder rådgivning af Jyske Banks kunder og rapportering til ledelsen.

Kreditpolitik og forankring

Jyske Banks bestyrelse fastlægger de overordnede rammer for kreditgivningen i koncernen, ligesom de største engagementer løbende forelægges bestyrelsen til bevilling. Bestyrelsen videredelegerer tillige beføjelser til direktionen.

Kreditrisikoen styres via Jyske Banks kreditpolitik, der er fastlagt med det mål, at koncernens risiko skal være på et acceptabelt niveau i forhold til koncernens kapitalgrundlag og forretningsomfang samt udviklingen i det omgivende samfund. Kundernes forretninger med koncernen skal langsigtet give et tilfredsstillende afkast opgjort efter RAROC-principper.

Der er udfærdiget specifikke kreditpolitikker på alle områder, hvor koncernen påtager sig kreditrisiko med fastlæggelse af niveauet for kreditrisikoen samt beskrivelse af uønskede forretningstyper. Politikkerne tilpasses løbende udviklingen på forretningsområderne og de styringsværktøjer, der er til rådighed for kunderådgivere og overvågningsfunktioner.

Bevilling og overvågning af kreditrisici

Jyske Bank lægger vægt på, at beslutninger om at yde kreditter træffes tæt på kunden. Beføjelser til den enkelte kunderådgiver er tildelt ud fra en vurdering af kompetence og behov. Kreditbeslutninger over kunderådgivernes beføjelser foretages i Kreditområdet.

Et bærende element ved bedømmelse af erhvervskundernes kreditværdighed er deres evne til at servicere gælden med likviditet fra driften sammenholdt med deres finansielle styrke. For privatkunder er gældsserviceringsevne og gældsindfrielsesevne afgørende.

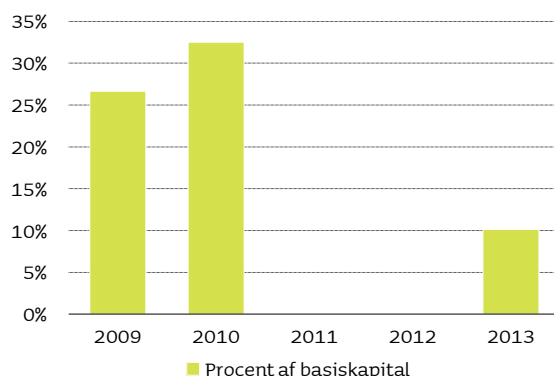
Overvågningen af koncernens kreditrisiko foretages af de to afdelinger Kapital og Risiko samt Kreditovervågning. Ingen af afdelingerne har forretningsansvar. Der sker løbende overvågning og analyser af fordelingen af koncernens engagementer på størrelse, brancher og geografiske områder med hovedvægt på at begrænse risikoen i særligt risikofyldte brancher og geografiske områder og for at sikre en tilfredsstillende spredning i porteføljen.

Overvågningen sker såvel via kvantitative modeller som ved en specifik overvågning af kreditkvaliteten i den enkelte afdeling og ved gennemgang af udvalgte større engagementer. Overvågningen omfatter herudover såvel en kvalitativ som kvantitativ kontrol af de data, der indgår i risiko- og RAROC-beregningerne.

Store engagementer

Store engagementer overvåges løbende i henhold til Bekendtgørelse om store engagementer, herunder engagementer større end 10% af koncernens basiskapital. Ultimo 2013 har koncernen ét engagement, som udgør mere end 10% af basiskapitalen. Engagementet er med en stor dansk finanskoncern og udgør 10,1%. Fire engagementer er mellem 5% og 7,5% og et engagement er mellem 7,5% og 10% af basiskapitalen.

Sum af engagementer >10% af basiskapitalen

Kreditvurderingsprocessen

Kreditprocesserne afpasses efter den risiko, der knytter sig til det enkelte engagement. Det centrale element er kundens kreditbonitet, kaldet styrkeprofilkarakter, der udtrykker sandsynligheden for, at kunden går default det kommende år (PD). En defaultkunde er en kunde, som ikke forventes at honorere sine forpligtelser over for koncernen. Langt de fleste kunder tildeles en PD på baggrund af statistiske kreditscore-modeller, som er udviklet internt i koncernen. Meget store virksomheder og virksomheder inden for specielle brancher tildeles dog en PD på baggrund af en uafhængig ekspertvurdering. Som eksempler kan nævnes ejendomsselskaber, finansieringsselskaber, finansielle institutioner og stater. Her tages primært udgangspunkt i eventuelle eksterne ratings i den interne kreditvurdering af kunden.

Der er en lang række forhold, som er relevante for beregningen af en kundes PD. Der tages højde for specifikke forhold vedrørende kunden, men samtidig medtages også forhold omkring den situation, som kunden befinder sig i. I beregningen af PD indgår derfor regnskabstal, kontobevægelser, ledelses- og markedsforhold, branchevurderinger mv. Der indgår også specielle faresignaler omkring kundens kreditmæssige udvikling, betalingsprofil og tabshistorik i beregningen.

For at skabe bedst muligt overblik over kundernes kreditkvalitet oversættes PD til interne ratings kaldet styrkeprofilkarakterer (STY). Styrkeprofilkarakterer måles på en skala fra 1 til 14, hvor 1 er den højeste kreditkvalitet (laveste PD), og 14 er den laveste kreditkvalitet (højeste PD). Skalaen er fast over tid, således at kunderne migrerer op og ned afhængig af deres aktuelle PD. Niveaumæssigt kalibreres PD som udgangspunkt til den langsigtede andel af defaultkunder målt tilbage til midten af 1980'erne, før starten af den seneste større lavkonjunktur. Derudover justeres kvartalsmæssigt i forhold til den faktiske udvikling i defaultandelen.

Sammenhængen mellem styrkeprofilkaraktererne, PD samt eksterne ratings ved udgangen af 2013 fremgår af tabel 9.

Tabel 9 Styrkeprofiler, PD-bånd og eksterne ratings		
STY	PD-bånd i %	Ekstern rating ækvivalens
1	0,00 - 0,10	Aaa-A3
2	0,10 - 0,15	Baa1
3	0,15 - 0,22	Baa2
4	0,22 - 0,33	Baa3
5	0,33 - 0,48	Ba1
6	0,48 - 0,70	Ba2
7	0,70 - 1,02	Ba3
8	1,02 - 1,48	B1
9	1,48 - 2,15	B1-B2
10	2,15 - 3,13	B2
11	3,13 - 4,59	B3
12	4,59 - 6,79	Caa1
13	6,79 - 10,21	Caa2
14	10,21 - 20,0	Ca / C

Koncernens interne STY-karakterer har et ét-årigt sigte, mens eksterne ratings (Aaa – C) sigter på at vurdere kreditrisikoen set i et længere perspektiv. Oversættelsen mellem STY og eksterne ratings er baseret på den aktuelt observerede defaultfrekvens på Moody's ratede selskaber. Mapningen mellem STY og eksterne ratings er derfor dynamisk, hvilket er naturligt, givet forskellen i ratingsystemer. Det overvåges månedligt, om der skal ske ændringer i oversættelsen.

Såfremt den modelberegnete styrkeprofilkarakter ikke vurderes at være retvisende, har uafhængige krediteksperter mulighed for efter indstilling fra den kundeansvarlige at revurdere styrkeprofilkarakteren.

Krediteksponeringer

Krediteksponeringernes størrelse opgøres ved beregning af EAD. EAD er den forventede størrelse af engagementet på defaulttidspunktet, såfremt kunden defaultter i løbet af det kommende år. Kundens samlede EAD afhænger af specifikke forhold ved kunden og de produkter, kunden er i besiddelse af. Ved de fleste produkttyper er EAD-beregningen baseret på statistiske modeller, mens enkelte produkttyper baseres på ekspertmodeller.

Ved faste lån er eneste usikkerhedsmoment, hvor lang tid der går, før kunden eventuelt misligholder lånet. Usikkerheden er derimod større ved kreditter, hvor kunden selv kan disponere inden for kreditrammen. Her er det afgørende, hvor meget kunden udnytter den givne kreditramme op til tabstidspunktet. Dette kan modelleres ved hjælp af kundespecifikke forhold samt forhold omkring engagementet.

Garantier og tilsagn er specielle produkter i den henseende, at der skal ske en bestemt begivenhed, for at produktet bliver udnyttet. Det er således væsentligt at vurdere sandsynligheden for, at produktet udnyttes, samt i hvilken grad det udnyttes, givet kunden defaultter inden for det næste år. For tilsagn baseres EAD-parametrene primært på ekspertvurderinger, da det er et område, hvor koncernen historisk har haft meget få default-hændelser, hvorfor datagrundlaget er for spinkelt til egentlig statistisk modellering. For garantier eksisterer der tilstrækkelige data til statistisk modellering.

På afledte finansielle instrumenter opgøres EAD efter markedsværdi-metoden til regulatoriske opgørelser, mens der til intern styring benyttes den mere avancerede EPE-metode - se nærmere om begge metoder under modpartsrisiko.

Udvikling i krediteksponering

I det følgende vises Jyske Banks krediteksponeringer, minimumskapital m.m. opdelt på en række forskellige karakteristika.

Koncernens risikovægtede poster for kreditrisiko er faldet med godt 1% i 2013. De samlede eksponeringer er samtidig øget med knap 5%. Det øgede eksponeringsniveau kan primært henføres til et øget repo-omfang (+16%) samt tilkøbet af Spar Lolland (+6,5 mia. kr.). Hertil kommer en væsentlig stigning i omfanget af indskudsbeviser (+5,2 mia. kr.). De risikovægtede poster stiger ikke så meget som eksponeringen, eftersom repo-udviklingen sker på afdækket basis, og indskudsbeviserne ikke belaster solvensen.

Tabel 10
Udvikling i EAD og RVA med kreditrisiko

Mio. kr.	2013	2012
EAD	241.092	230.383
RVA	81.105	81.976

2013 har solvensmæssigt været påvirket af en række forskellige forhold, hvor tilkøbet af Spar Lolland indledte året. Ultimo 2013 udgør de risikovægtede poster i Spar Lolland 4,4 mia. kr. Eksponeringerne behandles ultimo 2013 på standardmetoden men forventes at overgå til AIRB-metoden medio 2014, hvor der sker konvertering til Bankdatas it-plattform.

Tabel 11
Minimumskapital på eksponeringskategorier

Mio. kr.	2013	2012
Eksponeringskategori		
Stater og offentlige myndigheder	0	1
Institutter	320	278
Erhverv	4.104	4.209
Detail i alt	1.609	1.539
1) Ejendomme, privatkunder	167	203
2) Ejendomme, mindre erhverv	219	254
3) Revolverende kreditter	82	88
4) Øvr. Detailexp., privatkunder	722	558
5) Øvr. Detailexp., mindre erhverv	419	436
Aktier	97	130
Securitiseringer	46	70
Aktiver uden modparter	312	331
I alt	6.488	6.558

Efter kapitaludvidelse og tilkøbet af Spar Lolland har Jyske Bank finansielle aktier med ejerandele over 10%, som bevirker, at både direkte og indirekte ejerandele skal fradrages i basiskapitalen. Omvendt har det reduceret omfanget af aktier uden for handelsbeholdningen, som belaster de risikovægtede poster. Ikrafttrædelsen af CRR og CRD IV betyder, at Jyske Banks nuværende ejerandel i DLR ikke længere vil blive fradraget i basiskapitalen, men derimod igen vil indgå i eksponeringskategorien "aktier". Dette vil i 2014 medføre en solvensmæssig forbedring.

I løbet af 2013 blev kunder fra den i 2012 tilkøbte Fjordbank Mors konverteret ind på Bankdatas it-plattform. Dermed kan kunder med eksponeringer for i alt 2,3 mia. kr. behandles ud fra Jyske Banks avancerede kreditsetup, hvilket både styrings- og solvensmæssigt er positivt for Jyske Bank.

Jyske Banks eksponeringer fordelt på opgørelsesmetoder ses af tabel 12. Andelen af eksponeringer på koncernniveau, der opgøres efter AIRB-metoden, er i 2013 faldet fra 74% til 69%. Dette fald kan primært henføres til udviklingen i repo-eksponeringen. Som det fremgår af tabel 13 og 14, stiger repo-eksponeringen betydeligt på standardmetoden (+8,0 mia. kr.), mens den omvendt falder på AIRB-metoden (-2,0 mia. kr.). Hertil kommer de tilkøbte banker, som har en relativ overvægt på standardmetoden (Spar Lolland) frem for AIRB-metoden (Fjordbank Mors).

Udviklingen på standardmetoden er desuden påvirket af forøget omfang af indskudsbeviser (+5,2 mia. kr.).

Tabel 12
Eksponeringer fordelt på opgørelsesmetoder

Eksponeringskategori	2013				2012	
	AIRB		Standard		AIRB	Standard
	Mio. kr.	%	Mio. kr.	%	%	%
Stater og offentlige myndigheder	0	0	17.869	24	0	22
Institutter	0	0	39.180	53	0	54
Erhverv	106.340	64	6.151	8	65	10
Detail i alt	55.780	33	9.403	13	32	11
1) Ejendomme, privatkunder	16.408	10	0	0	9	0
2) Ejendomme, mindre erhverv	6.861	4	0	0	4	0
3) Revolverende kreditter	8.814	5	0	0	5	0
4) Øvr. detaileksponeringer, privatkunder	13.780	8	8.999	12	8	10
5) Øvr. detaileksponeringer, mindre erhverv	9.917	6	404	1	6	1
Aktier	0	0	1.212	2	0	3
Securitiseringer	1.259	1	0	0	1	0
Aktiver uden modparter	3.898	2	0	0	2	0
I alt	167.277	100	73.815	100	100	100

Tabel 13
Eksponeringer til repo-udlån

Mio. kr.	AIRB		Standard	
	EaD	Sikkerheder	EaD	Sikkerheder
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder	0	0	2.458	2.439
Institutter	0	0	923	917
Erhverv	17.805	17.646	0	0
Detail	0	0	0	0
I alt 2013	17.805	17.646	3.381	3.356
I alt 2012	11.717	11.686	1.761	1.742

Tabel 14
Eksponeringer til repo-indlån

Mio. kr.	AIRB		Standard	
	EAD	Sikkerheder	EAD	Sikkerheder
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder	0	0	206	202
Institutter	0	0	12.266	12.060
Erhverv	9.879	9.867	0	0
Detail	106	106	0	0
I alt 2013	9.985	9.973	12.472	12.262
I alt 2012	18.039	17.948	6.112	6.004

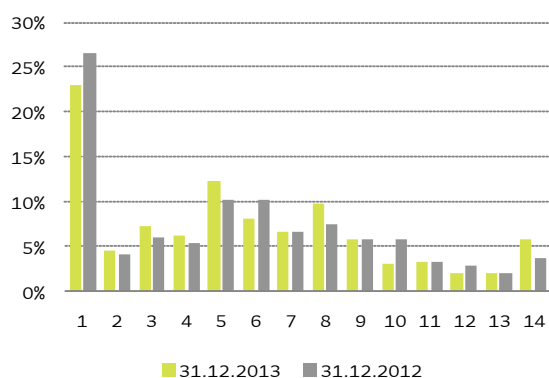
Finanstilsynet gennemførte i efteråret 2013 en undersøgelse med henblik på at vurdere Jyske Banks kreditstyring, solvensbehov, nedskrivninger og anvendelse af AIRB-modeller. Finanstilsynet konkluderede generelt, at Jyske Banks kreditstyring var god, og at AIRB-modellerne fungerede godt. Enkelte forhold skulle dog efter Finanstilsynets vurdering være mere forsigtigt opgjort. I tråd med den generelle udmelding fra Finanstilsynet til den danske banksektor vedrørende behandlingen af OIV-kunder, skal Jyske Bank således placere OIV-kunder i den dårligste ratingklasse (STY 14) eller i gruppen af kunder i misligholdelse.

Hovedparten af Jyske Banks OIV-kunder var allerede placeret i den dårligste ratingklasse eller i gruppen af kunder i misligholdelse. De resterende har fået STY tilrettet i 4. kvartal 2013, for så vidt angår kunder med ekspertfastsat STY, eller i januar 2014, hvad angår kunder med statistisk fastsat STY. Konsekvensen har været størst på eksponeringskategorien AIRB-Erhverv.

Figurene viser fordelingen af eksponeringer på styrkeprofilkarakterer.

For erhvervs kundernes vedkommende gælder på enkelte STY-klasser, at relativt få store engagementer med repo-forretninger ændrer på fordelingen. Andelen af eksponeringer i den dårligste STY-klasse stiger som en konsekvens af klassificeringen af OIV-kunder i den dårligste STY-klasse, hvilket har flyttet nogle engagementer fra de øvrige høje STY-klasser til STY 14.

Erhvervs-eksponeringer fordelt på styrkeprofil

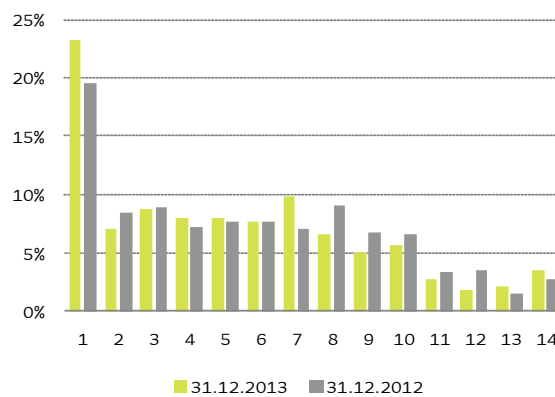
Betragtes antallet af kunder inden for de enkelte styrkeprofilkarakterer, er der i løbet af året sket flere flytninger til en bedre profil end til en dårligere. Faldet af eksponeringer i den bedste STY-kategori gør, at det eksponeringsvægtede STY-gennemsnit stiger marginalt i forhold til året før.

Andelen af eksponeringsmassen i de bedste STY klasser (1-5) udgør 51% (2012: 52%), hvor faldet skyldes de tidligere beskrevne forhold. Hovedparten af de nye kunder i 2013 ligger i de midterste styrkeprofilkarakterer, mens kun en mindre del er indplaceret i de dårligste profiler. Nye kunder tildeles ikke de bedste styrkeprofilkarakterer som følge af det relativt lavere kendskab til nye kunder i forhold til eksisterende kunder.

For detailkunderne (private samt små virksomheder) er der generelt sket en positiv migration i porteføljen mod bedre styrkeprofilkarakterer. Udviklingen skyldes i høj grad den samfundsmæssige udvikling. Langt størstedelen af porteføljen har en tilfredsstillende bonitet med 55% af engagementsmassen (2012: 52%) med en styrkeprofilkarakter mellem 1 og 5. I tallet indgår nye kunder, heriblandt overtagne kunder fra Fjordbank Mors, der som forventet har en knap så god fordeling på styrkeprofilskalaen.

Nye kunder er hovedsageligt blevet indplaceret i de midterste styrkeprofilkarakterer, og også for detail er kun en mindre del af nye kunder placeret i de dårligste styrkeprofilkarakterer.

Detail-eksponeringer fordelt på styrkeprofil

Begge de viste figurer omfatter de enheder og selskaber i koncernen, hvor Jyske Bank er godkendt til at anvende avancerede modeller. Figurene er eksklusiv eksponeringer til defaultede kunder. Eksponering til disse kunder udgør 6,0% (2012: 5,5%) af Jyske Banks samlede AIRB-eksponering.

Eksponeringer med restløbetid under 1 år er steget i 2013 og udgør 69% sammenlignet med 65% i 2012, hvilket skal ses i sammenhæng med repo-udviklingen.

Stigningen i de samlede eksponeringer på 5% dækker over stigninger på både erhverv og detail. Overordnet stiger eksponeringen mod alt ikke-detail med knap 4% (6,7 mia. kr.). Denne udvikling relaterer sig til få brancher: banker, offentlige myndigheder, stater samt finansiering og forsikring. Eksponeringen i de øvrige brancher stiger samlet set beskedent. For de førstnævnte brancher er det repo-forretninger og finansielle produkter, der driver udviklingen.

De samlede eksponeringer til detailkunder er steget 6,6% (4,0 mia. kr.). På brancheniveau er det hovedsageligt de rene privatkunder, som står for denne udvikling. Medvirkende til denne udvikling er overtagelsen af Spar Lolland. Herudover sker der mindre justeringer i de resterende brancher.

Af bilag 2 fremgår yderligere en række supplerende fordelinger af kreditrisiko.

Tabel 15
Eksponeringer fordelt på restløbetid

Mio. kr.	< 1 år	1-5 år	> 5 år	I alt
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder	17.025	821	23	17.869
Institutter	35.148	3.832	200	39.180
Erhverv	90.150	16.633	5.708	112.491
Detail	23.101	21.959	20.123	65.183
Aktier	0	0	1.212	1.212
Securitiseringer	11	0	1.248	1.259
Aktiver uden modparter	0	0	3.898	3.898
I alt 2013	165.435	43.245	32.412	241.092
I alt 2012	149.009	44.299	37.075	230.383
Fordeling 2013	69%	18%	13%	100%
Fordeling 2012	65%	19%	16%	100%

Tabel 16
Branchefordelinger af eksponeringer ekskl. detail

Mio. kr.	Stater og off. myndigheder	Institutter	Erhverv	Aktier	Aktiver uden modparter	Securitiseringer	I alt 2013	I alt 2012
Stater	7.210	0	0	0	0	0	7.210	7.048
Offentlige myndigheder	9.869	0	507	0	0	0	10.376	8.818
Banker	0	38.856	0	0	0	70	38.926	31.807
Landbrug, jagt, skovbrug, fiskeri	0	0	8.717	0	0	0	8.717	8.286
Industri og råstofindvinding	0	0	11.474	0	0	0	11.474	11.128
Energiforsyning	0	0	5.631	0	0	0	5.631	3.336
Bygge- og anlæg	0	0	3.104	0	0	0	3.104	2.788
Handel	0	0	11.228	0	0	0	11.228	10.651
Transport, hoteller og restaurant	15	0	4.823	0	0	0	4.838	4.453
Information og kommunikation	0	0	796	0	0	0	796	761
Finansiering og forsikring	613	324	43.671	0	0	1.178	45.786	49.919
Fast ejendom	0	0	12.583	0	0	0	12.583	13.383
Øvrige erhverv	162	0	9.957	1.212	3.898	11	15.240	16.868
I alt 2013	17.869	39.180	112.491	1.212	3.898	1.259	175.909	169.246
I alt 2012	13.039	31.773	116.547	1.624	4.140	2.123	169.246	

Tabel 17
Branchefordelinger af eksponeringer, detail

Mio. kr.	Ejendomme, privat	Ejendomme, mindre erhverv	Revolverende kreditter	Øvrige, privat	Øvrige, mindre erhverv	I alt 2013	I alt 2012
Landbrug, jagt, skovbrug, fiskeri	2	1.303	5	1	2.692	4.003	4.092
Industri og råstofindvinding	0	82	0	0	363	445	435
Energiforsyning	0	234	0	0	280	514	276
Bygge- og anlæg	0	155	1	4	715	875	832
Handel	1	353	2	4	848	1.208	1.254
Transport, hoteller og restaurant	0	140	1	0	753	894	943
Information og kommunikation	0	12	1	0	53	66	59
Finansiering og forsikring	0	0	0	2	256	258	224
Fast ejendom	2	405	2	3	411	823	838
Øvrige erhverv	0	197	3	832	837	1.869	2.434
Private	16.403	3.980	8.799	21.933	3.113	54.228	49.750
I alt 2013	16.408	6.861	8.814	22.779	10.321	65.183	61.137
I alt 2012	16.124	6.788	8.619	19.215	10.391	61.137	

Sikkerheder

Med henblik på at begrænse kreditrisikoen vurderes nødvendigheden af sikkerheder i det enkelte kunde-forhold. Det er som hovedregel et krav, at kunden stiller hel eller delvis sikkerhed for engagementet. Begrænsning af risikoen via sikkerheder indgår derfor som en væsentlig del i vurderingen af tabets størrelse i tilfælde af default hos kunden (LGD). LGD er den andel af koncernens samlede engagement med kunden, som koncernen forventer at tabe, såfremt kunden defaultter i løbet af det kommende år. Kundens LGD afhænger af specifikke forhold ved kunden men også af kundens engagement og de tilhørende sikkerheder. Helt overordnet afhænger LGD således også af Jyske Banks evne til at inddrive betalinger og realisere sikkerheder.

Modelleringen af LGD er i Jyske Bank inddelt i to hovedområder: den del af engagementet, der er dækket af sikkerheder samt den del af engagementet, der ikke er (blanko). I blankodelen estimeres den andel af kundens blankoengagement, som koncernen er i stand til at inddrive. Her er det kundespecifikke forhold såvel som forhold omkring engagementet, der er afgørende for størrelsen af LGD. I sikkerhedsdelen estimeres det forventede provenu ved realisation af sikkerhederne. Her er det afgørende, hvilken type sikkerheder Jyske Bank har pant i samt aktivernes likviditet. I de tilfælde, hvor der er tale om forholdsvis sjældne aktiver, foretager Jyske Bank et ekspertskøn over provenuet, mens provenuet estimeres statistisk for mere hyppigt forekommende aktivklasser som køretøjer, fast ejendom og værdipapirer.

Modellerne for fast ejendom og køretøjer indeholder en løbende ajourføring af den værdi, sikkerhederne tillægges, hvor der blandt andet tages højde for markeds-mæssige værdiændringer og forringelse som følge af alder. Børsnoterede værdipapirer værdisættes på daglig basis.

I beregningen af minimumskapital anvendes LGD-estimer, som afspejler koncernens forventede tab-sandele i en lavkonjunktur. LGD-estimerne baseres på de stillede sikkerheder, der anvendes til reduktion af kreditrisikoen. Værdien af de sikkerheder, der indgår som kreditrisikoreduktion, fremgår af tabel 18.

Værdierne i tabellen er et udtryk for den forventede realisationsværdi fratrukket omkostninger til inddrivning og salg af de enkelte aktiver. Værdien af de stillede sikkerheder er steget med 8,1% (+8,4 mia. kr.). Den største stigning ses i værdipapirer, kontant indestående m.v., som følge af stigning i repo-forretninger (+6 mia. kr.), samt en reduktion i værdipapirer i Private Banking (- 1 mia. kr.).

Ejendomme stiger 8,1%, svarende til knap 2,5 mia. kr., hvilket hovedsageligt kan henføres til nye kunder fra overtagelsen af Spar Lolland og sekundært til prisudviklingen på ejendomme. I modsat retning trækker dog den negative prisudvikling på ejendomme i Syd-europa, som ligger til sikkerhed for udlån i Private Banking.

Løsøre stiger 13,5%, svarende til 1,5 mia. kr. efter øgede sikkerheder i Jyske Finans (+1 mia. kr.), samt i fiskefartøjer (+0,3 mia. kr.) og generel virksomheds-pant (+0,1 mia. kr.).

Faldet i sikkerhedsværdien for garantier skyldes et metodisk skift i beregningerne herfor. Således indregnes effekten ultimo 2013 ud fra en substitutionstilgang, hvor eksponeringen overføres til den garanti-stillende modpart. I forhold til den tidligere anvendte BV/LGD-tilgang har dette kun haft en mindre effekt på de risikovægtede poster.

Tabel 18
Sikkerheder fordelt på typer

Mio. kr.	2013	2012
Værdipapirer, kontant indestående m.v.	59.379	54.640
Ejendomme	32.583	30.132
Løsøre	12.739	11.222
Værdipapirer, kontant indestående m.v. i andet pengeinstitut	20	20
Kautionser	3.131	3.152
Garantier	3.661	4.179
Øvrige sikkerheder	808	559
I alt	112.321	103.906

Nedskrivninger på udlån mv.

Jyske Bank foretager nedskrivninger på udlån mv., når der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse ud fra indtrufne begivenheder, og de pågældende begivenheder har en virkning på størrelsen af de forventede fremtidige betalinger.

Kunderådgiverne vurderer løbende - og minimum hvert kvartal - hvorvidt der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse på koncernens kunder.

Risikoklasser

Jyske Banks risikoengagementer opdeles i tre kategorier: engagementer med lav, høj og fuld risiko. De to sidstnævnte risikoklasser består af defaultede kunder, der ikke længere i fuldt omfang vurderes at kunne opfylde deres betalingsforpligtelser over for koncernen. Risikoklasserne indgår i koncernens nedskrivningsmetode.

Individuelle nedskrivninger på udlån mv.

Jyske Bank opdeler individuelle nedskrivninger i henholdsvis signifikante og ikke-signifikante nedskrivninger.

Hvis låntager ikke eller kun i begrænset omfang er i stand til at foretage betalinger på udlånet uafhængigt af de aktiver, som er lagt til sikkerhed for udlånet, opgøres nedskrivningen som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af udlånet og dagsværdien af sikkerhederne med fradrag af alle omkostninger.

For øvrige kunder opgøres nedskrivningen som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger. Ved vurdering af de forventede fremtidige betalinger på signifikante udlån tages udgangspunkt i en sandsynlighedsvægtning af de mulige udfald.

Gruppevise nedskrivninger på udlån mv.

Gruppevise nedskrivninger beregnes i et ratingbaseret nedskrivningssetup, hvor alle kunder, der ikke behandles individuelt, opdeles i nedskrivningsgrupper på baggrund af blandt andet kundernes styrkeprofil-karakterer og risikoklasse. Jyske Banks modeller til beregning af gruppevise nedskrivninger anvender korrigerede tabsparametre, der er udviklet til brug i koncernens økonomiske kapitalmodel. Til anvendelse i nedskrivningssammenhæng er parametrene tilpasset på en række områder, således at disse er i overensstemmelse med IFRS.

For engagementer, hvorpå der er konstateret objektiv indikation for værdiforringelse, tages nedskrivningsberegningen udgangspunkt i erfaringerne fra de individuelt beregnede nedskrivninger.

For øvrige engagementer tages udgangspunkt i nettoforværringen i kreditrisikopræmien på porteføljeniveau siden etableringstidspunktet. Der anvendes således en nettotilgang ved beregning af gruppevise nedskrivninger i Jyske Bank, hvor der inden for den enkelte nedskrivningsgruppe beregnes nedskrivninger på baggrund af nettoforværringen af de fremtidige betalingsstrømme siden etablering.

Gruppevis objektiv indikation for værdiforringelse er til stede, når der observeres data i en gruppe, der indikerer et fald i gruppens samlede fremtidige betalinger. I disse tilfælde beregnes en gruppevis nedskrivning som det tilbagediskonterede forventede nettotab på gruppen.

Hensættelser på garantier og andre forpligtelser

Hensættelse beregnes, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på koncernens resourcer, og når forpligtelsen kan måles pålideligt.

Jyske Banks hensættelser til garantier og andre forpligtelser omfatter blandt andet garantier stillet over for samarbejdspartnere, garantier stillet på vegne af koncernens kunder, afledte finansielle instrumenter og uudnyttede kredittilsagn.

På grundlag af historiske tabserfaringer skønner koncernen over de omkostninger, der er nødvendige for at indfri forpligtelser på garantier eller omkostninger som følge af tab på kundens misligholdelse af indgåede finansielle forretninger. Der indgår både en vurdering af risikoen på relevante grupper af garantier og af den aktuelle tabsrisiko på ensartede grupper af kunder.

Hensættelser er lig med den skønnede tabsrisiko.

Ny vejledning om nedskrivninger og hensættelser

Finanstilsynet har i december 2013 sendt en ny vejledning til Regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 om individuelle nedskrivninger og hensættelser i høring. Den nye vejledning vurderes ikke at få økonomiske konsekvenser for Jyske Bank, da koncernen i al væsentlighed allerede efterlever de væsentligste punkter i den nye vejledning.

Finanstilsynet gennemførte i efteråret 2013 en undersøgelse med henblik på bl.a. at vurdere Jyske Banks nedskrivninger. Finanstilsynet konkluderede, at koncernens nedskrivninger var tilstrækkelige og foretaget i overensstemmelse med reglerne.

Udvikling i nedskrivninger på udlån mv.

Når et tab skønnes uundgåeligt, nedskrives med et beløb svarende til det skønnede tabs størrelse.

Den samlede nedskrivnings- og hensættelsessaldo udgør 4,7 mia. kr. ultimo 2013 (2012: 4,7 mia. kr.). Nedskrivningernes fordeling på individuelt vurderede udlån og gruppevist vurderede udlån fremgår af tabel 19. For misligholdte eksponeringer (past due og defaultede) udgør nedskrivnings- og hensættelsessaldoen 3,6 mia. kr. ultimo 2013 (2012: 3,3 mia. kr.). Derved udgør nedskrivninger og hensættelser på misligholdte eksponeringer i 2013 en større andel af den samlede saldo end i 2012.

Tabel 19
Nedskrivninger på udlån, hensættelser på garantier og tab

Mio. kr.	2013	2012
Nedskrivninger på individuelt vurderede udlån	3.386	3.181
Heraf signifikante udlån	2.691	2.493
Heraf ikke-signifikante udlån	695	688
Nedskrivninger på gruppevist vurderede udlån	863	943
Hensættelser på garantier og forpligtelser	444	537
Nedskrivninger og hensættelser i alt	4.693	4.661

Tabel 21
Koncernens samlede EAD samt nedskrivninger og hensættelser på misligholdte eksponeringer (past-due og defaultede)

Mio. kr.	2013		2012	
	EAD	Nedskrivninger og hensættelser	EAD	Nedskrivninger og hensættelser
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder	17.869	0	13.039	0
Institutter	39.180	0	31.773	0
Erhverv	112.491	2.983	116.546	2.652
Detail	65.183	637	61.138	696
Aktier	1.212	0	1.624	0
Securitiseringer	1.259	0	2.123	0
Aktiver uden modparter	3.898	0	4.140	0
I alt	241.092	3.620	230.383	3.348

Driftsvirkningen inkl. tab udgør 1.493 mio. kr. på misligholdte eksponeringer for 2013, hvilket er på samme niveau som i 2012. Driftsposten for koncernens øvrige nedskrivninger og hensættelser er i 2013 negativ med 115 mio. kr., mens indgået på tidligere afskrevne fordringer og renteregulering reducerer driftsvirkningen med henholdsvis 128 og 103 mio. kr. Dermed er den samlede resultatpåvirkning 1.147 mio. kr. for 2013 mod 1.840 mio. kr. i 2012, som illustreret i tabel 20.

Tabel 20
Driftsvirkning

Mio. kr.	2013	2012
Ændring i nedskrivningssaldo	47	790
Tab på udlån, garantier og forpligtelser mv.	1.331	1.227
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-128	-60
Renteregulering	-103	-117
Nettopåvirkning i resultatopgørelse	1.147	1.840

De mest risikofyldte brancher er (nedskrivning i procent af eksponering i parentes): fast ejendom (7,9%), landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri (5,4%) og bygge- og anlæg (2,4%). Under landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri er nedskrivningernes andel af eksponeringen fordelt med 7,2% på landbrug, jagt og skovbrug, mens andelen er 0,0% for fiskeri.

Nedskrivningerne er fortsat lave på privatkunder (1,0% af eksponering). Den misligholdte eksponering på privatkunder er uændret i løbet 2013.

Brancherne transport, fast ejendom og landbrug mv. har i 2013 øget deres misligholdte eksponeringer i forhold til 2012 med henholdsvis 22%, 20% og 7%. Modsat er der forbedringer at spore inden for handel (-25%) samt bygge- og anlæg (-8%). Den samfundsøkonomiske udvikling gav i 2013 fortsat udfordringer for brancherne fast ejendom og landbrug.

I 2013 er 85% (2012: 82%) af nedskrivningssaldoen på misligholdte eksponeringer relateret til erhverv, mens 15% (2012: 18%) er relateret til privat.

Fremgangen i konstateret tab fra 2012 til 2013 relaterer sig primært til (fremgang i mio. kr.): industri og råstofudvinding (74 mio. kr.), private (71 mio. kr.) og fast ejendom (37 mio. kr.). Set i forhold til eksponeringen er der tabt mest på brancherne: landbrug mv. (2,0 %), fast ejendom (1,5%) samt information og kommunikation (1,4%).

Den geografiske fordeling samt oplysninger om uudnyttede forpligtelser mv. på misligholdte eksponeringer fremgår af bilag 2.

Tabel 22
Branchefordeling af eksponeringer for misligholdte eksponeringer (past-due og defaultede)

Mio. kr.	EaD på misligholdte fordringer	Nedskrivninger og hensættelser	Driftspåvirkning inklusiv tab	Konstateret tab
Eksponeringskategori				
Landbrug, jagt, skovbrug, fiskeri	1.505	691	209	259
Industri og råstofudvinding	412	128	84	121
Energiforsyning	68	22	11	0
Bygge- og anlæg	252	96	46	47
Handel	564	206	93	164
Transport, hoteller og restaurant	194	73	71	37
Information og kommunikation	33	14	19	12
Finansiering og forsikring	1.451	680	287	135
Fast ejendom	2.404	1.064	434	204
Øvrige erhverv	438	101	47	71
Private	2.536	545	192	237
I alt 2013	9.857	3.620	1.493	1.287
I alt 2012	9.357	3.348	1.503	1.081

Note: Driftsposten i året fordelt på brancher er for individuelle nedskrivningsengagementer jf. IFRS og betragtes som misligholdte i opgørelsen af koncernens solvenskrav.

Reestimation og validering af kreditrisiko-modeller

Modellerne bag beregningerne af PD, LGD og EAD bliver som minimum reestimeret og valideret årligt, uanset om modellerne er statistisk baserede eller ekspertvurderede. Reestimationen sikrer, at modellerne kontinuerligt afspejler de seneste ændringer i data, således at modellerne giver så nøjagtig og opdateret information som muligt. Valideringen indeholder test af stabilitet, backtesting og benchmarking og har til hensigt at afdække eventuelle områder, der kræver særlig opmærksomhed.

Test af stabilitet har til formål at overvåge, hvorvidt modellernes estimerede parametre er stabile over tid. Identifikation af eventuelle strukturelle brud og systematiske afvigelser i parametre er vigtige aspekter, når der modelleres over så lange tidshorisonter, som det er tilfældet inden for kreditrisiko.

Formålet med backtesting er at sammenligne modellernes forudsigelser med det, der rent faktisk er sket.

Eksterne modeller anvendes til benchmarking. Alternativt overvåges og efterprøves modellerne i forhold til internt udviklede benchmarks.

De anvendte AIRB-parametre til beregning af minimumskapital er nedenfor sammenholdt med de tilsvarende realisationer. Det er dog konceptuelt forskellige opgørelser, der ikke direkte kan sammenlignes. F.eks. er AIRB parametrene for LGD baseret på lavkonjunktur estimater, hvilket forklarer, at de realiserede LGD-niveauer er lavere end de tilsvarende estimater.

Tabel 23

PD

	Erhvervs- virksomheder	Kvalificerede revolverende detaileksponeringer	Detaileksponeringer med sikkerhed i fast ejendom	Øvrige detail- eksponeringer	I alt
2013					
Realiseret	3,05%	0,43%	0,65%	0,92%	0,75%
Estimeret	2,89%	0,72%	0,86%	1,46%	1,06%
2012					
Realiseret	3,28%	0,54%	0,72%	0,94%	0,86%
Estimeret	3,13%	0,71%	0,87%	1,42%	1,08%
2011					
Realiseret	3,66%	0,60%	0,84%	1,21%	0,99%
Estimeret	3,08%	0,72%	0,94%	1,49%	1,10%

Tabel 24

Forventet tab

	Erhvervs- virksomheder	Kvalificerede revolverende detaileksponeringer	Detaileksponeringer med sikkerhed i fast ejendom	Øvrige detail- eksponeringer	I alt
2013					
Realiseret	0,63%	0,17%	0,22%	0,40%	0,52%
Estimeret	0,58%	0,37%	0,34%	0,79%	0,54%
2012					
Realiseret	0,60%	0,24%	0,25%	0,56%	0,52%
Estimeret	0,57%	0,35%	0,30%	0,71%	0,53%
2011					
Realiseret	0,80%	0,27%	0,31%	0,61%	0,65%
Estimeret	0,79%	0,39%	0,38%	0,73%	0,67%

Tabel 25
LGD

	Erhvervs- virksomheder	Kvalificerede revolverende detaileksponeringer	Detaileksponeringer med sikkerhed i fast ejendom	Øvrige detail- eksponeringer	I alt
2013					
Realiseret	27%	58%	15%	37%	37%
Estimeret	37%	59%	25%	49%	43%
2012					
Realiseret	30%	54%	19%	36%	37%
Estimeret	39%	58%	25%	49%	43%
2011					
Realiseret	35%	51%	19%	36%	38%
Estimeret	40%	60%	26%	47%	44%

Note: Tallene vedrører AIRB kunder i Jyske Bank A/S, der primo året ikke er misligholdt. I denne forbindelse anvendes det aktuelt forventede tab som realiseret for de misligholdte kunder, som ikke er tabsafviklet. Det er konsistent med metoder specificeret i den kommende COREP indberetning. Forventet tab er opgjort som andel af EAD. PD og LGD er gennemsnit baseret på kundeantal.

Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab hos en modpart, der ikke overholder sine forpligtelser. Modpartsrisiko opstår, når koncernen handler afledte finansielle instrumenter med kunder.

I Jyske Banks politik for styring af modpartsrisiko skelnes mellem små og store modparter. Sidstnævnte inkluderer finansielle institutioner. De grundlæggende opgørelsesprincipper for de to kundetyper er ens, dog er styring af større modparter udbygget med yderligere styringsparametre.

Modpartsrisiko opgøres som summen af markedsværdi og markedsrisiko på de afledte finansielle instrumenter, som koncernen har handlet med modparten. Markedsrisikoen på koncernens modparter opgøres for risikotyperne rente-, aktie-, valuta- og råvare- risiko. Principperne herfor er beskrevet i kapitlet vedrørende markedsrisiko.

I styringen og overvågningen af store modparter opgør koncernen ligeledes afviklingsrisiko. For at reducere afviklingsrisikoen sker al handel så vidt muligt gennem CLS, en anden form for clearingscentral eller via individuel aftale om betalingsnetting.

Jyske Bank opgør dagligt eksponeringen mod de enkelte modparter i koncernens systemer til styring af modpartsrisici, og de indgår i kreditrisikostyringen på linje med øvrige kreditengagementer.

Modparten bevilges lines inden for den gældende instruks efter individuel risikovurdering af modparten, hvor den aktuelle udnyttelse beregnes ud fra kundens eksponering i de enkelte risici. Tildelte lines revurderes minimum en gang årligt eller ved ændring i modpartens kreditværdighed.

Risikoreduktion

Jyske Bank har i 2013 haft fokus på at efterleve de nye krav i European Market Infrastructure Regulation (EMIR) til risikoreduktion, herunder

- Clearingsforpligtelse på OTC-kontrakter
- Porteføljeafstemning og opgørelse af markedsværdier
- Rapportering til Trade Repositories

Jyske Bank blev i 2013 klar til at handle de OTC produkter, hvor clearingsforpligtelsen indtræder den 1. juli 2014. Koncernen er nu indirekte medlem af London Clearing House via udvalgte clearing-brokere. Jyske Bank forventer i løbet af 1. kvartal 2014 at klare en større andel af koncernens eksisterende portefølje af clearingskvalificerede renteswaps og herved opnå en kapitallettelse.

Jyske Bank har tiltrådt ISDA protokollen "Portfolio Reconciliation and Dispute Resolution", som "Sending Entity". Det betyder, at Jyske Bank har forpligtet sig til at sende porteføljeopgørelser til koncernens handelsmodparter. Jyske Bank beregner dagligt nye markedsværdier på alle handler, og for mindre kunder er disse opgørelser tilgængelige elektronisk.

Jyske Bank er således klar til at efterleve de nye krav i EMIR.

Ved etablering af lines til afledte finansielle instrumenter tilstræber koncernen at reducere risikoen ved oprettelse af:

- ISDA, GMRA, dansk rammeaftale eller serviceaftale, som sikrer koncernen ret til netting af markedsværdier på indgåede handler med afledte finansielle instrumenter
- Service-, GMRA og CSA-aftale, som sikrer Jyske Bank ret til yderligere sikkerheder, såfremt modpartens gæld til Jyske Bank overstiger et på forhånd aftalt maksimalt beløb
- CLS, hvor afviklingsrisikoen fjernes, da clearingens foregår gennem en tredje part, som garanterer for udvekslingen.

For finansielle modparter og storkunder er aftalen gensidig, hvilket betyder, at Jyske Bank skal stille sikkerhed over for modparten, hvis markedsværdien i modpartens favør overstiger det aftalte maksimale beløb.

Såfremt der alene handles afledte finansielle instrumenter med kort løbetid (op til 6 måneder), kan der efter individuel vurdering bevilges frafald af serviceaftale.

Tabel 26
Modpartsrisiko

Mio. kr.	2013	2012
Derivater med positiv markedsværdi	25.813	32.669
Netting	20.236	25.863
Eksponering efter netting	5.577	6.806
Collateral modtaget	1.686	1.843
Eksponering efter netting og collateral	3.891	4.963

Modpartsrisiko og kapitalberegninger

Modpartsrisiko på afledte finansielle instrumenter kapitalbelastes regulatorisk efter kapitaldækningsbekendtgørelsen og i den interne risikostyring i Jyske Banks økonomiske kapitalmodel.

Ved opgørelse af den regulatoriske minimumskapital anvendes den såkaldte markedsværdimetode med tilhørende nettingmetode. Metoden indebærer, at der opgøres et kreditækvivalent beløb svarende til de positive markedsværdier efter netting tillagt en hovedstolsvægt.

Koncernens modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden fremgår af tabel 27.

Tabel 27
Modpartsrisiko fordelt på sektor

Mio. kr.	2013	2012
Statseksponeringer	699	783
Institutseksponeringer	6.123	5.921
Erhvervseksponeringer	4.581	5.461
Detailleksponeringer	575	899
I alt	11.978	13.065

I koncernens interne risikostyring anvendes et andet og mere nuanceret setup. Det specielle ved afledte finansielle instrumenter er, at den fremtidige cashflow-profil er ukendt. Der anvendes således en model, hvis grundlæggende hensigt er at estimere den fremtidige cashflow- og eksponeringsprofil på baggrund af markedsværdierne og volatiliteten på modpartens produkter. Metoden kaldes også for EPE-metoden (Expected Positive Exposure). Netting indgår også i disse beregninger.

Markedsrisiko

- Jyske Banks markedsrisiko opgjort ved Value-at-Risk er steget i forhold til 2012, der i et historisk perspektiv var karakteriseret ved et lavt niveau.
- Af Jyske Banks underliggende markedsrisici er det særlig renterisikoen, der har bidraget til stigningen som følge af en øget eksponering i danske og udenlandske realkreditobligationer med særlig god kreditkvalitet.

Jyske Bank påtager sig markedsrisiko som følge af dispositioner foretaget på de finansielle markeder samt almindelige bankforretninger som ind- og udlån. Markedsrisiko er risikoen for, at Jyske Bank påføres tab som følge af en eller flere af de nedennævnte risici.

Renterisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i markedsrenterne.

Valutakursrisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i valutakurserne.

Aktierisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne.

Råvarerisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i råvarepriserne.

Volatilitetsrisiko: Risikoen for tab som følge af ændringer i volatiliteterne.

Visse finansielle instrumenter indeholder elementer af kreditrisiko, også kaldet værdipapirbaserede kreditrisici. Denne type kreditrisiko styres og overvåges parallelt med markedsrisikoen.

Jyske Banks eksponering i markedsrisiko understøttes af en bred organisatorisk forankring, der dækker hele værdikæden.

Politik og forankring

Jyske Banks bestyrelse fastlægger en markedsrisikopolitik og tilhørende retningslinjer, der angiver bestyrelsens risikoprofil på markedsrisikoområdet. Politiken er konkretiseret i en række beføjelser, der videredeles til direktionen.

En yderligere begrænsning af beføjelserne foretages inden delegering til de ansvarlige for Jyske Banks disponerende områder i Jyske Markets: Finans samt Markets. De to områder under Jyske Markets er de eneste områder i koncernen, der må have markedsrisici af betydning.

Beføjelserne tildelt Markets er tilpasset således, at de primært understøtter den daglige handelsomsætning. Strategiske positioner disponeres af Finans, hvilket størrelsen af områdets beføjelser afspejler.

Disponering under de respektive beføjelser er understøttet af udførlige forretningsgange i Jyske Markets.

Koncernegenbeholdningsforum følger markedsudviklingen på nærmeste hold og har derved mulighed for at tilpasse eventuelle afvigelser mellem koncernens faktiske risikoprofil og den tilsigtede.

Overvågning og rapportering

Overvågningen af alle risikopositionerne foretages dagligt. Positioner, der overskrider de fastlagte beføjelser eller risikostyringspolitikken, rapporteres straks til direktionen. Såfremt positionerne overstiger direktionens samlede beføjelse, rapporteres der straks til bestyrelsen og intern revision.

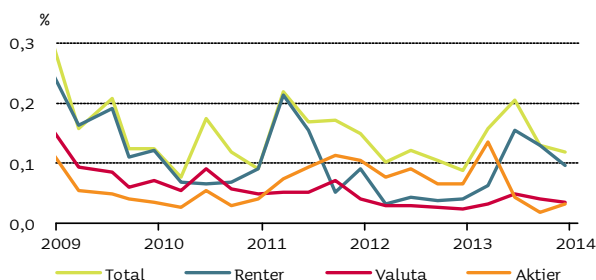
Der udarbejdes månedlige beføjelsesoversigter over de forskellige beføjelsesenheders udnyttelsesgrader, som fremsendes til direktionen og bestyrelsen.

Overvågning og rapportering af markedsrisiko sker i et egenudviklet risk management system, der er integreret med Jyske Banks handelssystemer samt øvrige systemer til håndtering af Jyske Banks almindelige bankdrift.

Udviklingen i markedsrisiko

Målt på Value-at-Risk (VaR) var Jyske Banks markedsrisiko 21 mio. kr. ultimo 2013, og eksponeringen steg dermed samlet i 2013. Set i et historisk perspektiv er stigningen i højere grad udtryk for, at eksponeringen er bragt tilbage på et gennemsnitligt niveau, idet eksponeringen i 2012 var særligt lav.

Udvikling i Value-at-Risk i procent af egenkapital

I løbet af 2013 skete der et skift i de dominerende risikofaktorer. Hvor det i første kvartal 2013 var volatiliteterne på især det danske aktiemarked, der dominerede udviklingen, var det en aktiv positionstagnation på rentemarkederne, der tegnede Jyske Banks markedsrisikoprofil i den resterende del af 2013. En del af stigningen i 2. kvartal 2013 kan dog tilskrives ændring i Jyske Banks realkreditmodel, hvor betydningen af kreditinstitutternes bidragsats blev justeret.

Jyske Bank har i 2013 brugt renteutviklingen til aktive porteføljetilpasninger af renterisikoen, hvilket har medført en øget nettorenterisiko. Ændringen slår ikke fuldt ud igennem i opgørelsen af VaR, da det er renterisikoen i den kortere ende af rentesegmentet, der øges primært som følge af en øget eksponering mod danske realkreditobligationer. Selvom renteeksponeringen er øget, er Jyske Banks risikoprofil på rentemarkederne fortsat inden for den ønskede risikoprofil.

Renterisikoen er udover basisforretningen i form af ind- og udlån domineret af eksponeringer i danske og udenlandske realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer med kort og mellemlang løbetid.

Jyske Banks eksponering i øvrige markedsrisici har gennem 2013 været stabil. Der er foretaget ændringer i de underliggende aktie- og valutaporteføljer med mindre udsving i risikoeksponeringen til følge.

Både den underliggende aktieportefølje såvel som valutaporteføljen er kendetegnet ved at være veldiversificerede, og begge markedsrisici antager ultimo 2013 moderate niveauer i forhold til Jyske Banks ønskede risikoprofil.

Der blev i 2012 etableret en mindre strategisk råvareportefølje, som er fastholdt uændret gennem 2013.

Stabiliseringen af de økonomiske forhold i Sydeuropa smittede af på Jyske Banks portefølje af værdipapirbaserede kreditrisici ved en positiv udvikling i kreditkvaliteten. Fokus i 2013 var på obligationer med boliglån som underliggende aktiv i form af realkreditobligationer og residential mortgage backed securities (RMBS'er). Jyske Bank øgede primært eksponeringen i europæiske udstedelser med høj kreditkvalitet.

Porteføljen af Credit Default Swaps (CDS'er) blev reduceret i 2013 og består nu af 6 CDS'er, hvor de 5 er solgte CDS'er og en enkelt købt CDS. Den samlede nominelle eksponering er tilsvarende reduceret og antager 600 mio. kr. De underliggende eksponeringer er enkeltkreditter og består primært af eksponeringer på stater.

Minimumskapital for markedsrisiko

Til opgørelse af minimumskapital for markedsrisiko anvendes standardmetoden.

Minimumskapitalen for markedsrisiko er steget i 2013. Baggrunden er Jyske Banks øgede eksponering i danske realkreditobligationer, der påvirker de risikovægtede poster på gældsinstrumenter. Dette suppleres af en mindre stigning på aktierisikoen, hvilket skyldes mindre forskydninger i aktieporteføljen.

Tabel 28

Minimumskapital, markedsrisiko

Mio. kr.	2013		2012	
Risikotype	Risikovægtede poster	Min.kapital	Risikovægtede poster	Min.kapital
Gældsinstrumenter	14.955	1.196	11.141	892
Aktier mv.	1.590	127	1.249	100
Råvarer	33	3	39	3
Valutaposition	1.109	89	1.054	84
I alt	17.687	1.415	13.483	1.079

Markedsrisikotyper

Jyske Bank skal dagligt håndtere flere forskellige typer af markedsrisici. Hver risikotype har særlige karakteristika og styres ved såvel individuelle risikomål som samlet gennem koncernens VaR-model. Til afdækning af markedsrisici anvendes afledte finansielle instrumenter. Styringen heraf suppleres af risikomål udviklet i henhold til klassisk optionsteori, dvs. ved positionernes delta-, gamma- og vegarisiko.

I opgørelsen af Jyske Banks markedsrisiko indgår alle produkter; både produkter i og uden for handelsbeholdningen.

Renterisiko

Renterisikoen beregnes på baggrund af varighedsmål. Dette mål defineres som renterisikoen ved en generel stigning i renteniveauet på 1 procentpoint (Renterisiko 1). Varigheden angiver den procentvise gevinst eller det procentvise tab, der opstår ved en øjeblikkelig parallelforskydning af samtlige rentekurver med 1 procentpoint.

Renterisikoen beregnes med udgangspunkt i aftalte betalinger. Jyske Bank har ikke fastforrentede mellemværender med ubestemt løbetid. Visse lån er ydet til fast rente med mulighed for førtidig indfrielse. Renterisiko 1 er korrigeret for dette optionselement. Jyske Bank har udviklet en avanceret risikostyringsmodel, der korrigerer realkreditobligationernes risikonøgletal for obligationernes indbyggede options-element. I renterisikoen indgår konverterbare realkreditobligationer dermed med den optionsjusterede varighed. Risikostyring af koncernens portefølje af realkreditobligationer suppleres af beregning og rammer på positioner i Option-Adjusted Spreads (OAS-positioner).

Renterisiko 1 suppleres med et yderligere risikomål, der tager højde for de risici, der er knyttet til spændforretninger mellem rentepositioner i forskellige instrumenter og valutaer. Dette risikomål beregnes derfor som Renterisiko 1 plus tillæg for rentestrukturrisici, volatilitetsrisici, landerisici og basisrisici.

Valutarisiko

Jyske Banks valutarisikoindikatorer beregnes med udgangspunkt i Valutaindikator 1 i henhold til Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse. Valutakursindikator 1 opgøres som summen af den største numeriske værdi af nettotilgodehavender (lang position) eller nettogæld (kort position) for hver valuta opgjort i kr.

Valutaindikator 1 tager ikke højde for, at nogle valutaer er mere volatile og måske mindre likvide end andre. Derfor benytter Jyske Bank til styringsformål en vægtet valutaindikator 1 (Jyske Valutaindikator). Endvidere anvendes VaR som et styringsredskab på valutaeksponeringen.

Aktierisiko

I den daglige udmåling af aktierisiko sondres der mellem aktier i handelsbeholdningen og uden for handelsbeholdningen.

Eksponeringen i handelsbeholdningen opgøres på baggrund af den fysiske aktiebeholdning samt aktiebaserede instrumenter. Aktierisikoen udmåles ved risikomål, der angiver det maksimale tab, som Jyske Bank risikerer ved samtidige ændringer i de underliggende aktiekurser på +/- 10 %.

Jyske Bank limiterer endvidere enkelteksponeringer i aktier for at begrænse koncentrationsrisikoen.

Egenbeholdningen af Jyske Bank aktier samt sektoraktier mv. styres ikke efter principperne i handelsbeholdningen, men håndteres på baggrund af enkeltbevillinger.

Aktier uden for handelsbeholdning

Aktier uden for handelsbeholdningen vedrører fortrinsvist finansielle sektoraktier, som relaterer sig til koncernens almindelige driftsaktivitet.

Tabel 29

Aktier uden for handelsbeholdning

Mio. kr.	2013	2012	Urealiseret gevinst	Realiseret gevinst
I alt	1.254	1.063	34	-9

Beholdningen stiger i 2013, hvilket dels skyldes positive kursreguleringer samt enkelte nye positioner.

Aktier uden for handelsbeholdningen indgår som en del af forudsætningen for Jyske Banks almindelige forretningsaktivitet. Aktierne er optaget til dagsværdi som beskrevet i anvendt regnskabspraksis i koncernens årsrapport. Urealiserede kursgevinster / tab har påvirket driftsresultatet.

Råvarerisiko

Jyske Banks eksponering i råvarer er beskeden, og råvarerisikoen opgøres og limiteres derfor efter to simple risikomål.

Det ene risikomål måler Jyske Banks nettoeksponering i råvarer og det andet risikomål Jyske Banks bruttoeksponering.

Værdipapirbaseret kreditrisiko

Værdipapirbaseret kreditrisiko relaterer sig til Jyske Banks obligationsbeholdning. Kreditelementet afspejles ikke i renterisikomålene, så en selvstændig styring er påkrævet.

Jyske Bank styrer eksponeringen i værdipapirbaserede kreditrisici ved limitering af koncentrationsrisiko angivet ved værdipapirernes kreditkvalitet, der er defineret ved ratings fra anerkendte ratingbureauer. På basis af papirernes kreditkvalitet opgøres koncentrationsrisikoen på ratingklasser og obligationstyper. Der opereres dermed med forskellige limits afhængig af, om værdipapiret er en statsobligation, erhvervsobligation eller securitisering.

Endelig er koncentrationsrisikoen limiteret geografisk samt på enkelttekstyper.

Securitiseringer

Jyske Banks aktiviteter inden for securitiseringer knytter sig til investeringer i trancher udstedt af andre institutter og juridiske enheder. Koncernen agerer dermed hverken udsteder eller eksponeringsleverende virksomhed. Investeringerne er primært i traditionelle securitiseringer og fordeler sig på følgende securitiseringstyper:

- RMBS (Residential Mortgage Backed Securities): Består primært af AAA-ratede seniortrancher.
- CLO/CDO'er:
  - Seniortrancher med enten AAA eller AA rating.
  - Mezzanin trancher, der har en stor ratingspredning. Porteføljen er efterhånden blevet indfriet.

Securitiseringstyperne og den geografiske eksponering på porteføljens underliggende aktiver er vist i tabel 30, hvoraf det fremgår, at den væsentligste eksponering er koncentreret i Europa.

Tabel 30

Eksporeringsstype for securitiseringer

Mio. kr.	Europa	USA	Øvrige	I alt
RMBS'er	3.931	4	5	3.941
CLO	1.073	421	96	1.589
ABS og CDO	162	11	12	186
I alt 2013	5.166	436	113	5.716
I alt 2012	4.710	430	42	5.182

Jyske Bank har i 2013 haft en aktiv investeringsstrategi på RMBS'er, hvilket har medført en øget eksponering heri. Derudover er der foretaget andre mindre investeringer i takt med, at dele af porteføljen af securitiseringer er blevet indfriet.

Risikopolitikken for securitiseringer stiller uændret krav om høj kreditkvalitet i nyinvesteringer. Tabel 31 spejler dette med den betydeligste ændring i securitiseringer med en toprating.

Tranchernes primære underliggende investeringer består af amerikanske og europæiske bank- og boliglån.

Tabel 31

Ratingfordeling (Standard & Poor's / Moody's)

Mio. kr.	2013	2012
AAA / Aaa	4.105	3.677
AA / Aa	830	843
A / A	593	361
BBB / Baa	104	134
BB/Ba	0	25
Lavere eller ingen rating	84	142
I alt	5.716	5.182

Minimumskapital for securitiseringer

Til opgørelse af minimumskapitalen på porteføljen af securitiseringer anvendes både AIRB-metoden for kreditrisiko og standardmetoden for markedsrisiko, idet porteføljen kan opdeles i to delporteføljer, der er placeret henholdsvis i og uden for handelsbeholdningen.

Minimumskapital for securitiseringer er trods den øgede eksponering faldet i 2013, hvilket skyldes, at den nævnte forøgelse af eksponeringen primært er foretaget i højtratede seniorudstedelser. Minimumskapitalen opgjort på risikovægte fremgår af tabel 32.

Begge delporteføljer er karakteriseret ved en høj koncentration i de lave risikovægte.

Tabel 32
Minimumskapital, securitiseringer

Mio. kr.	2013		2012	
Risikovægt - intervaller	Uvægtede poster	Min.kapital	Uvægtede poster	Min.kapital
< 20 %	5.331	39	4.784	34
≤ 20 % < 50 %	221	4	121	2
≤ 50 % < 100 %	11	1	34	2
≤ 100 % < 1.250 %	93	22	124	14
1.250%	60	60	119	119
I alt	5.716	126	5.182	171
Heraf i handelsbeholdning	4.456	80	3.059	106

Value-at-Risk

Jyske Bank har udviklet en Value-at-Risk model til beregning og overvågning af markedsrisici. VaR udtrykker den maksimale tabsrisiko over en periode, baseret på den historiske udvikling i de enkelte forretningstypers kurs og samvariation. Der er opstillet og uddelegeret risikobeføjelser på VaR.

Modellen er en parametrisk VaR baseret på en forbedret RiskMetrics-model. Volatiliteter og kovarianser i modellen er estimeret på baggrund af data seks måneder tilbage i tiden. Dataene er vægtet således, at de seneste observationer vægter mest. VaR-modellen er specielt tilpasset, så den afspejler den indbyggede risiko for førtidsindfrielse på danske realkreditobligationer.

Modellen anvendes som input til beregningen af Jyske Banks økonomiske kapital samt tilstrækkelige basis-kapital herunder Jyske Banks individuelle solvensbehov. Endvidere anvendes modellen i den daglige risikostyring af markedsrisici, der er limiteret ved risikobeføjelser.

Risikobeføjelserne opgøres med 99% sandsynlighed samt på basis af 1 dags horisont og defineres som Daily Earnings at Risk (DEaR). En 99% DEaR indikerer 1% sandsynlighed for, at dagens faktiske kursreguleringer overskrider DEaR-tallet. Med andre ord bør der på årsbasis i gennemsnit være 2-3 dage, hvor Jyske Banks kursreguleringer overstiger den DEaR, som VaR-modellen har estimeret. En sådan hændelse betegnes en outlier.

Backtesting

For at vurdere nøjagtigheden af VaR-modellen foretages der dagligt backtesting af modellen, hvor den estimerede VaR sammenlignes med den faktiske daglige kursregulering på markedsrisikorelaterede positioner.

Jyske Bank har anvendt VaR i risikoopgørelser siden 2001. Historisk har backtesten gennemsnitligt vist to outliers årligt med en variationsbredde inden for 1-3 outliers. Modellen har i 2013 været udfordret på modelleringen af renterisikoen, hvilket har medført et større antal outliers, end modellen historisk har vist. Jyske Bank vil i 2014 analysere på mulige forbedringstiltag på modelleringen af renterisikoen.

VaR modellen blev i 2013 forbedret på modelleringen af aktierisiko, således at den systematiske risiko bedre måles.

Likviditetsrisiko

- Overtagelsen af Spar Lolland eliminerede stort set indlånsunderskuddet og forøgede den solide overdækning i de stressbaserede interne beføjelser og retningslinjer.
- Likviditetsindsprøjtningerne fra ECB har sammen med en begrænset udbud af ny seniorgæld medført en stærk indsnævring af kreditspænd i løbet af 2013. Ultimo 2013 er kreditspænd på det laveste niveau siden finanskrisen for alvor brød ud i efteråret 2008.
- Jyske Bank har i løbet af 2013 udstedt EUR 440 mio. i privatplaceringer under EMTN programmet med en gennemsnitlig vægтет løbetid på godt 4 år.

Likviditetsrisiko opstår som følge af et finansieringsmismatch i balancen, idet Jyske Banks udlånsportefølje har længere varighed end dens gennemsnitlige finansieringskilder. Jyske Banks bestyrelse fastlægger likviditetsrisikoprofilen udtrykt som en afbalancering af risikoniveau og Jyske Banks omkostninger til styring af likviditetsrisiko.

Formål og overordnet setup

Jyske Banks likviditetsstyring skal sikre tilstrækkelig kort- og langsigtet likviditet til at opfylde Jyske Banks betalingsforpligtelser. Dette sikres gennem nedestående delmålsætninger og politikker:

1. En stærk og stabil indlånsbase, som sikrer stabilitet i den langsigtede finansiering af koncernens udlånsaktiviteter.
2. Fastholdelse af et højt ratingniveau hos internationale ratingbureauer.
3. Aktiv deltagelse på de internationale pengemarkeder samt adgang til de internationale kapitalmarkeder ved anvendelse af låneprogrammer, hvorved adgang til en diversificeret og professionel finansieringsbase opnås.
4. Opretholdelse af en betydelig højlikvid likviditetsbuffer afstemt i forhold til afløbsprofilen på kapitalmarkedsfinansieringen. Likviditetsbufferen sikrer, at Jyske Bank kan modstå effekten af en ugunstig likviditetssituation.

I overensstemmelse med retningslinjerne fra Baselkomitéen hviler koncernens likviditetsstyring på

- forfaldsanalyse mellem fremtidige ind- og udbetalinger
- stresstest, som anvendes i beføjelsesstrukturen
- likviditetsnødplan

Styring og overvågning

Bestyrelsen har vedtaget en likviditetspolitik, der blandt andet fastsætter en specifik kritisk tidshorizont for koncernens likviditetsposition under et ugunstigt stressscenarie. Direktionen har på basis af disse overordnede limits udstukket specifikke operationelle beføjelser til Markets samt Finans, som på daglig basis følger og styrer likviditeten i henhold til beføjelser og likviditetspolitikker.

Likviditetspositioner overvåges dagligt af afdelingen Markedsrisiko i forhold til de fastlagte beføjelser. Beføjelsesoverskridelser rapporteres straks i henhold til forretningsgangene for markedsrisici.

Den kortsigtede likviditetsstyring

Den korte operationelle likviditet styres i Markets, som er aktiv på de internationale pengemarkeder i alle større valutaer og relaterede derivater samt pristiller i de nordiske interbankpengemarkeder. Markets er underlagt beføjelser for den maksimale placering på længere løbetider på interbank- og engrosftalemarkedet. Den korte finansiering på disse markeder indgår i den samlede koncernbeføjelse for kort finansiering i den strategiske likviditetsstyring.

Den strategiske likviditetsstyring

Den strategiske likviditetsstyring i Finans baseres på opgørelser af koncernens likviditetsposition i forskellige stressscenarier. Betalinger fra aktivsiden i likviditetsbalancen grupperes efter deres likviditetsgrad, mens betalinger fra forpligtelsessiden grupperes efter deres forventede stabilitet i forskellige scenarier.

Analyserne bygger på de kontraktligt fastsatte forfaldstidspunkter for de enkelte betalinger. Der tages dog hensyn til, at en del af balancen reelt har en løbetid, der afviger fra den kontraktligt fastsatte. I analyserne anvendes derfor scenariespecifikke forventninger til kunders adfærd i de tilfælde, hvor den kontraktlige løbetid ikke anses for at være retvisende for den reelle løbetid på henholdsvis ind- og udlån. I relevante stressscenarier anvendes likviditetsreserven til at dække negative betalings-gaps.

Finans har ansvaret for løbende at sikre, at koncernen kan overholde den kritiske overlevelshorisont i de 3 scenarier, der anvendes i den strategiske styring:

Scenarie 1 – er et hårdt Jyske Bank-specifikt stress-scenarie, der overvåges dagligt og indgår som det centrale nøgletal i beføjelsesstrukturen. Scenariet er et hårdt stress-scenarie med kort kritisk overlevelshorisont på 35 dage, hvor koncernen skal have reserver til at modstå, at en bredere del af koncernens pris- og kreditfølsomme finansiering ikke kan refinansieres. Udover at koncernen ikke kan refinansiere sig på kapitalmarkederne med interbanklån, CP- og EMTN-udstedelser, antages ligeledes afløb af alle større anfordrings- og aftaleindlån fra erhvervs- og privatkundesegmenterne.

Scenarie 2 – er et bredt sektor stress-scenarie, der overvåges løbende som en del af den interne likviditetsstyring. I scenariet indgår en bred generel kapital- og pengemarkedskrise, der i nogen grad spreder sig til privat- og erhvervskunder og blandt andet medfører træk på uudnyttede lines og commitments til større erhvervskunder. Jyske Bank oplever samtidig en stagnation i indlånsvæksten, og muligheden for at refinansiere sig på de internationale kapitalmarkeder udtørrer. Målsætningen er en horisont på 6 måneder, hvor basisbankdriften skal opretholdes.

Scenarie 3 – er et kapitalmarkeds stress-scenarie, der overvåges løbende som en del af den interne likviditetsstyring. I scenariet indgår en ikke Jyske Bank-specifik kapitalmarkedskrise med en overlevelshorisont på mindst et år. Koncernen skal kunne modstå afløb af al penge- og kapitalmarkedsfinansiering i form af interbankfinansiering samt EMTN og CP. I overensstemmelse med det økonomiske lavvækstscenarie i Danmark med øget opsparing i den private sektor, forudsættes uændret volumen på ind- og udlån.

Formålet med at integrere stressscenarie 1 i beføjelsesstrukturen er at sikre, at koncernen til enhver tid kan opfylde sine forpligtelser og opretholde driften over en specifik tidshorisont, hvis der opstår en krisesituation, hvor koncernen måtte være afskåret fra en væsentlig del af sine normale finansieringskilder.

Likviditetsnødplan

Likviditetsnødplanen træder i kraft, hvis koncernen kun kan overholde interne beføjelser til stærkt øgede omkostninger eller ultimativt ikke er i stand til at opretholde de kritiske tidshorisonter. Nødplanen beskriver et detaljeret sæt af rapporter til ledelsesbeslutning og fastlægger et bredt katalog over mulige handlinger, der kan styrke koncernens likviditetssituation.

Jyske Bank havde i 2013 en meget høj overdækning i de stressbaserede interne beføjelser og retningslinjer.

Koncernens likviditetsberedskab

Jyske Banks samlede likviditetsberedskab består kun af aktiver, som ikke er båndlagt til sikkerhedsstillelse, eller som ikke anvendes i den daglige drift af koncernen. Sådanne aktiver kan enten sælges hurtigt eller pantsættes som sikkerhed for lån og kan således anvendes til en hurtig og effektiv likviditetsfremskaffelse. Fremskaffelsen af sikret finansiering er ikke afhængig af Jyske Banks kreditværdighed men afhænger alene af kvaliteten af aktiverne, der stilles til sikkerhed. I beregningen af koncernens samlede likviditetsberedskab tages højde for mulige værdiforringelser af de respektive aktiver.

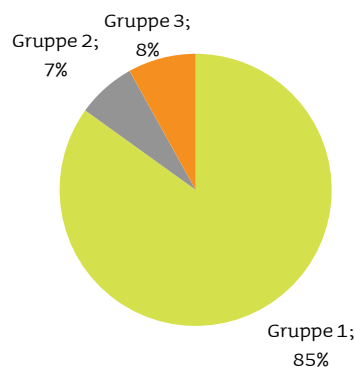
Jyske Banks værdipapirbeholdning er opdelt i tre grupper efter likviditetsgrad:

1. **Ultralikvide aktiver i DKK**, der kan anvendes i repo-transaktioner med Nationalbanken: Indskudsbeviser i Nationalbanken, danske stats- og realkreditobligationer samt særligt dækkede obligationer.
2. **Meget likvide aktiver i EUR**, der kan anvendes i repo-transaktioner med den europæiske centralbank: Europæiske realkreditobligationer, statsobligationer samt finansielle seniorudstedelser.
3. **Ikke Centralbank belånbare aktiver**. Øvrige omsættelige værdipapirer med længere realiseringshorisont end gruppe 1 og 2. Værdipapirer under denne gruppe består primært af aktiver i valuta forskellig fra DKK og EUR, samt Emerging Market obligationer, erhvervs- og strukturerede obligationer og aktier.

Jyske Bank har en overordnet politik for størrelsen og kvaliteten af det samlede likviditetsberedskab, som justeres i takt med koncernens balancesammensætning og risikoprofil i øvrigt. Politikken for likviditetsberedskabet indebærer i praksis, at beredskabet primært består af aktiver i likviditetsgruppe 1 og gruppe 2. Det er således Jyske Banks politik, at minimumsbeholdningen på den kritiske overlevelshorisont i stress-scenarie 1 skal kunne overholdes alene ved frigørelse af aktiver i likviditetsgruppe 1 og 2.

Ultimo 2013 har Jyske Bank en klar overvægt af ultralikvide aktiver, som illustreret i figuren.

Værdipapirbeholdning opdelt i likviditetsgrader

Udviklingen i Jyske Banks likviditetsberedskab over en 12 måneders periode i stress-scenarie 3 er vist i tabel 33. Ultimo 2013 udgør koncernens likviditetsberedskab 50 mia. kr. mod 43 mia. kr. ultimo 2012. Beredskabet består hovedsageligt af danske realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer. 45 mia. kr. kan belånes i enten Nationalbanken eller ECB.

Tabel 33
Likviditetsberedskab og afløb

(mia. kr.)	2013	2012
Udgangspunkt	49,9	43,0
3 mdr.	30,1	24,6
6 mdr.	29,5	18,3
9 mdr.	28,2	16,9
12 mdr.	26,9	12,2

Koncernens likviditetsbrøk målt ved § 152, stk. 1, nr. 2 i FiL er ultimo 2013 25,1 %, hvilket er en overdækning på 151% mod 127 % ultimo 2012.

Finansiering

Koncernens primære finansieringskilde er indskud fra kunder, og koncernen har en solid og veldiversificeret indlånsbase. Ultimo 2013 finansierede bankindlån 104 % af bankudlån, mod 92 % ultimo 2012. Bankindlånsfinansiering af bankudlåne er steget, delvist som følge af overtagelsen af Spar Lolland, delvist som følge af en væsentlig vækst i indlån gennem 2013.

Finansiering via interbank- og engrosaftalemarkedet foretages via Markets som led i den korte operationelle likviditetsstyring. Markets finansierer desuden egne engros-relaterede aktiviteter gennem optagelse af usikrede lån på engros-aftalemarkedet og interbank-markederne. Kontinuerlig aktivitet i disse markeder bidrager til en større sikkerhed med hensyn til at kunne genfinansiere den korte likviditet og er en naturlig del af forretningsgrundlaget i Markets.

Kapitalmarkedsfinansiering via låneprogrammer

Til styring af den langsigtede strategiske risikoprofil anvendes to låneprogrammer for at sikre, at koncernen har en maksimal fleksibilitet for valg af løbetid, valuta, rente (fast/variabel) og investorbase.

Tabel 34
Låneprogrammer

	Låneramme
French commercial Paper (CP)	5 mia. EUR
European Medium Term Note (EMTN)	8 mia. USD

Det franskgulerede CP-program sikrer diversifikation og dybde i den korte og mellemlange likviditetsstyring i relation til overholdelse af koncernens likviditetsmålsætning. Finansiering under programmet kan have en løbetid op til 1 år, men vil typisk have en løbetid på 3 måneder.

Jyske Bank har siden programmet blev oprettet i 2006 arbejdet på at udvide kendskabet til koncernens CP-program blandt investorerne både i og uden for Frankrig. Ultimo 2013 udgjorde fremskaffelse af likviditet under CP-programmet 10,7 mia. kr. (1,4 mia. EUR).

Til den langsigtede finansiering på de internationale kapitalmarkeder har koncernen siden 1999 anvendt et Euro Medium Term Note Programme (EMTN). Den typiske løbetid på seniorgæld ligger mellem 2 og 10 år. Ultimo 2013 udgjorde seniorudstedelser under programmet 18,5 mia. kr. (3,4 mia. USD).

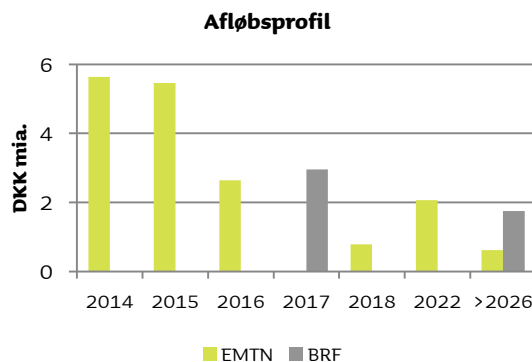
Den primære investorbaser for EMTN-obligationer er geografisk godt diversificeret inden for Europa. Der arbejdes kontinuerligt med at fastholde investorbaser og øge kendskabet til Jyske Bank blandt kapitalmarkeds-investorer for at understøtte koncernens adgang til lang finansiering på de internationale kapitalmarkeder. Jyske Bank agerer løbende i privatplaceringer og efter behov udstedes ligeledes større offentlige obligationsudstedelser, såkaldte benchmark-obligationer.

Kapitalmarkederne har i løbet af 2013 været præget af øget stabilitet og en generel positiv stemning. Tilførslen af likviditet fra ECB i slutningen af 2012 og i starten af 2013 har, kombineret med bankernes balancereduktion og den vigende kreditefterspørgsel i Europa, medført et begrænset udbud af nye seniorobligationer. Udbuds- og efterspørgselsdynamikken har været til fordel for udstedere af seniorgæld og medførte specielt i løbet af første halvår en signifikant indsnævring i kreditspænd. ECB's retorik omkring fortsættelse af de lave renteniveauer har yderligere drevet investorerne ud af de mindre attraktive cash-positioner og understøttet investeringer i længere seniorudstedelser og udstedelser fra mere perifere EU-lande.

Jyske Bank har i løbet af 2013 benyttet de forbedrede markedsvilkår til at udstede EUR 440 mio. i privatplaceringer under EMTN-programmet til attraktive priser. Den gennemsnitlige vægtede løbetid på årets udstedelser er godt 4 år, fordelt på individuelle løbetider fra 2 ¼ til 8 ½ år.

I 2012 indgik Jyske Bank en aftale med BRFKredit om fælles funding af nye prioritetsudlån samt den del af Jyske Banks eksisterende prioritetsudlån, der opfylder kravene til covered bond finansiering. Finansieringen foretages via covered bond udstedelser fra BRFKredits kapitalcenter. Der er ultimo 2013 finansieret 4,7 mia. kr. mod 3 mia. kr. ultimo 2012.

Afløbsprofilen på Jyske Banks egen seniorgæld og Jyske Banks funding via udstedelse af covered bonds fra BRFKredits kapitalcenter er illustreret i nedenstående figur.

Som et led i den ordinære styring af afløbsprofilen har Jyske Bank ultimo 2013 tilbagekøbt for knap 1,5 mia. kr. i EMTN-udstedelser med kortere løbetid.

Ny likviditetslovgivning

Jyske Bank har siden 2007 kørt med en intern likviditetsstyring baseret på stressscenarier, der har været væsentlig hårdere end de lovmæssige likviditetskrav.

Baselkomiteén har det seneste år arbejdet yderligere på at få fastlagt de nye likviditetsnøgletal.

Den stressbaserede Liquidity Coverage Ratio (LCR) indfases gradvist fra 60 % opfyldelse i 2015 til 100 % opfyldelse i 2019. Herudover indeholder retningslinjerne en bredere definition af hvilke aktiver, der kan indeholdes i den såkaldte Level 2 beholdning samt en reduktion af risikoafløbet for enkelte finansieringskilder.

Kalibreringen af Net Stable Funding Ratio (NSFR) er primo 2014 sendt i høring. I løbet af 2014 forventes mere klarhed om, hvorvidt NSFR bliver lovkrav fra 2018 som oprindeligt planlagt.

Den endelige afklaring af behandlingen af danske realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer i de to nye nøgletal skal på plads i 2014. En kvantitativ analyse fra EBA fra november 2013 konkluderede, at danske realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer har samme høje likviditetsgrad som statsobligationer. Selvom obligationerne således ud fra en ren kvantitativ betragtning opfylder kravene til indregning i den såkaldte højlikvide Level 1 beholdning, besluttede EBA dog i december 2013 at bibeholde de oprindelige Basel III retningslinjer. EBA anbefalede derfor ikke indregning af covered bonds og særligt dækkede obligationer i Level 1 beholdningen i sin indstilling til Europa-Kommissionen.

Europa-Kommissionen forventes at træffe sin endelige afgørelse omkring behandling af covered bonds og særligt dækkede obligationer inden udgangen af juni 2014.

Den brede politiske aftale om regulering af danske systemiske institutter fra efteråret 2013 omfattede implementering af CRD IV i dansk lovgivning, herunder et krav om at danske SIFI institutter skal leve 100 % op til LCR ratio i januar 2015. Kravet forudsætter dog, at Europa-Kommission beslutter at indregne covered bonds og særligt dækkede obligationer i Level 1 beholdningen.

Under forudsætning af at danske realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer kan medregnes i Level 1 beholdningen, viser interne beregninger, at Jyske Bank har en svag overdækning af LCR ratio, hvorimod NSFR aktuelt ligger under det fremtidige lovkrav. Det aktuelle niveau vil i de kommende år forventeligt forbedres som følge af den løbende konsolidering. Samarbejdet med BRFkredit om finansiering af prioritetsudlån vil betyde en væsentlig reduktion i løbetidsmismatch i balancen over de næste år og vil derfor også alt andet lige medføre en forbedring af koncernens NSFR.

Kreditvurderinger

Koncernens kreditvurderinger er afgørende for prisen på likviditets- og kapitalfremskaffelse samt muligheden for finansiel fleksibilitet i form af adgang til en bred investorbasis.

Jyske Banks Standard & Poor's rating blev i juli 2013 bekræftet på uændret niveau med stabilt outlook som led i S&P's rating review af nordiske banker med fokus på fundingstruktur og likviditetsrisiko. Jyske Banks fundingstruktur og likviditetsrisikoprofil blev fremhævet som "bedre end sammenlignelige institutter", hvilket primært skyldes Jyske Banks høje indlånsdækning, det begrænsede løbetidsmismatch i balancen, og den begrænsede afhængighed af kortsigtede fundingkilder.

For at give værdi bør en rating være fremadskuende og have en lav konjunkturfølsomhed. Moody's rating metodik har i høj grad baseret sig på kvantitative analyser byggende på historisk bagudskuende information. Herudover har Moody's i en årrække haft et negativt syn på Danmark, og deres seneste sektorrapport fra juli 2013 gav ingen grund til håb om en ændring heri. På basis af Jyske Banks stærke kapitalforhold og udpegningen som dansk SIFI-institut, blev det derfor i august 2013 besluttet, at én rating pt. er tilstrækkeligt for koncernen. Ratingaftalen med Moody's blev opsagt med effekt fra ultimo november 2013.

Tabel 35
Moody's og Standard & Poor's kreditvurderinger

	Lang gæld		Kort gæld	Individuel	
Moody's					
2001	A1	(stable outlook)	P-1	B-	
2007	Aa2	(stable outlook)	P-1	B-	
2008	Aa2	(stable outlook)	P-1	B-	
2009	A1	(stable outlook)	P-1	C+	(negative outlook)
2010	A1	(stable outlook)	P-1	C+	(negative outlook)
2011	A2	(stable outlook)	P-1	C-	(stable outlook)
2012	Baa1	(stable outlook)	P-2	C-	(stable outlook)
2013	Rating aftale er opsagt				
Standard & Poor's					
2006	A	(positive outlook)	A-1	-	
2007	A+	(stable outlook)	A-1	-	
2008	A+	(stable outlook)	A-1	-	
2009	A	(negative outlook)	A-1	-	
2010	A	(negative outlook)	A-1	-	
2011	A-	(stable outlook)	A-2	bbb+	(stable outlook)
2012	A-	(stable outlook)	A-2	bbb+	(stable outlook)
2013	A-	(stable outlook)	A-2	bbb+	(stable outlook)

Operationel risiko

- Koncernens operationelle risici er på et stort set uændret niveau i en situation efter et år, hvor medarbejderne har vænnet sig til nye it-systemer og arbejdsprocesser, men står midt i en større organisationsændring.

Jyske Bank er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, herunder uhensigtsmæssige processer, menneskelige fejl, it-fejl samt svindel. Operationel risiko indgår i alle de interne processer og kan dermed ikke elimineres. For at reducere risikoen for, at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge og skade på omdømme, overvåger og styrer Jyske Bank aktivt operationelle risici. Det primære fokus er på koncernens største risici med store potentielle tab.

Politik

Jyske Banks bestyrelse fastlægger en politik for operationel risiko, som angiver rammeværket for identifikation, vurdering, overvågning og styring af den operationelle risiko samt bestyrelsens risikomål på området.

Jyske Bank anvender standardindikatormetoden til opgørelse af den regulatoriske minimumskapital, men har i den interne risikostyring indarbejdet scenarieanalysen fra den avancerede metode, som i særlig grad understøtter risikoreduktion og en større bevidsthed om operationelle risici i organisationen.

Risikoidentifikation og vurdering

I scenarieanalyserne kortlægges koncernens største operationelle risici ved at analysere de centrale processer og hændelser, der kan være årsag til potentielle tab. Gennem en vurdering af effektiviteten af kontrolmiljøet fremhæves eventuelle risici, der ikke i tilstrækkelig grad afdækkes af de etablerede kontroller. Scenarieanalyserne indeholder forslag til, hvordan de operationelle risici kan reduceres.

Jyske Bank analyserer alle risikoscenarier, der kan medføre direkte eller indirekte tab på over 5 mio. kr., eller som kan skade koncernens omdømme betydeligt. Scenarierne identificeres i samarbejde med ledelsen med udgangspunkt i interne og eksterne hændelser.

Risikoscenarierne dækker alle forretningsområder i koncernen og dækker en bred vifte af risici såsom fejlrådgivning, handelsfejl, fejl i modeller samt fejl i interne og eksterne rapporteringer, ligesom risikoen for svindel behandles. Operationelle risici hos vigtige samarbejdspartnere dækkes af scenarieanalyserne, herunder fejl i it-udvikling eller it-nedbrud. Scenarieanalyserne udarbejdes i samarbejde med de eksterne parter.

Styring og overvågning

Udviklingen i den operationelle risiko overvåges for at sikre det bedst mulige grundlag for styringen af risiciene. Overvågningen bygger på følgende elementer:

- Løbende dialog med ledelsen for at sikre, at alle væsentlige operationelle risici i koncernen er afspejlet i risikoscenarierne.
- Evaluering af eksisterende risikoscenarier, risikoeksponering og kontrolmiljø i samarbejde med forretningsenhederne.
- Tab på over 5.000 kr. som følge af operationelle fejl eller hændelser registreres, overvåges, analyseres og rapporteres løbende med henblik på at optimere processer og reducere fremtidige tab.

Direktionen og enhedsdirektørerne har det overordnede ansvar for styringen af operationelle risici. Styringen er integreret i den daglige drift gennem politikker og kontrolforanstaltninger, der er udarbejdet med henblik på et optimalt procesmiljø. På baggrund af scenarieanalyser og regelmæssig rapportering om udviklingen i koncernens operationelle risici, vurderer ledelsen løbende koncernens risikoeksponering og træffer beslutninger om eventuelle tiltag til reduktion af denne.

Direktionen og bestyrelsen modtager årligt en samlet rapport, der beskriver udviklingen i koncernens operationelle risici, ledsaget af fejlstatistikker fra fejlregistreringen.

Udvikling i økonomisk kapital

Med udgangspunkt i scenarieanalyserne opgøres økonomisk kapital for operationel risiko.

Den økonomiske kapital til operationel risiko er ved udgangen af 2013 på stort set samme niveau som ultimo 2012. Jyske Banks medarbejdere har godt et år efter konverteringen en god erfaring med de nye it-systemer og arbejdsprocesser. Konverteringen af det tidligere Fjordbank Mors til Bankdatas platform er vel overstået, og konverteringsarbejdet i forhold til Spar Lolland forløber planmæssigt.

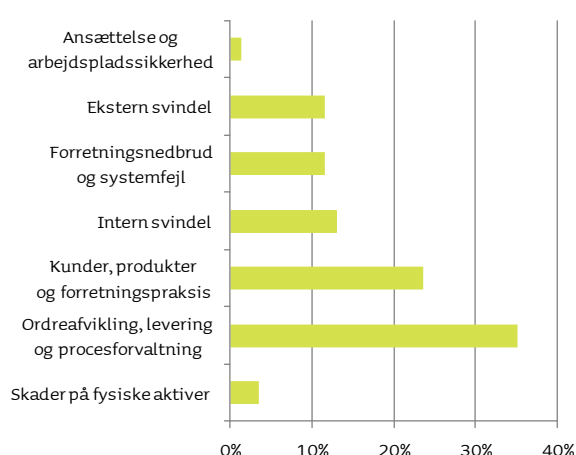
I afdelingsnettet foretages p.t. en organisationsændring, hvor der sker en specialisering i erhvervs- og privatafdelinger. Dette fastholder for nuværende den operationelle risiko på et højere niveau i afdelingsnettet og i supportorganisationen, hvor den nye ansvarsfordeling skal indarbejdes, men forventes på sigt at reducere risikoen for rådgivningsfejl i takt med styrkelsen af rådgivernes faglighed.

Store dele af Jyske Banks it-udvikling og drift er outsourcet til henholdsvis Bankdata og JN Data, men de operationelle risici som følge heraf er Jyske Banks. Bankdatas setup for it-udvikling vurderes at underbygge en stabil drift. Tæt samarbejde mellem Bankdata og Jyske Bank understøtter ønsket om en effektiv produkt- og it-udvikling, men projektrisikoen er ved udgangen af 2013 fortsat på et relativt højt niveau, indtil samarbejdsformerne er helt indarbejdet.

Jyske Bank oplever fortsat mange forsøg på ekstern svindel, hvoraf hovedparten afværges gennem et udbygget kontrolmiljø og medarbejdernes årvågenhed. Trods en fokuseret indsats er risikoen svær at eliminere, særligt når kommunikation mellem kunde og rådgiver i stigende grad foregår elektronisk.

Nedenfor ses fordelingen af Jyske Banks økonomiske kapital til operationel risiko fordelt på Baselkategorierne. Størstedelen af kapitalen holdes for risiko inden for kategorien ”Ordreaftvikling, levering og processtyring”. I denne kategori findes risikoscenarier som eksempelvis projektrisiko, fejl i modeller og manuelle fejl. Den næststørste kategori for Jyske Bank er ”Kunder, Produkter og forretningspraksis”, som omfatter risikoen for fejl i produktudvikling og fejrådgivning af kunder.

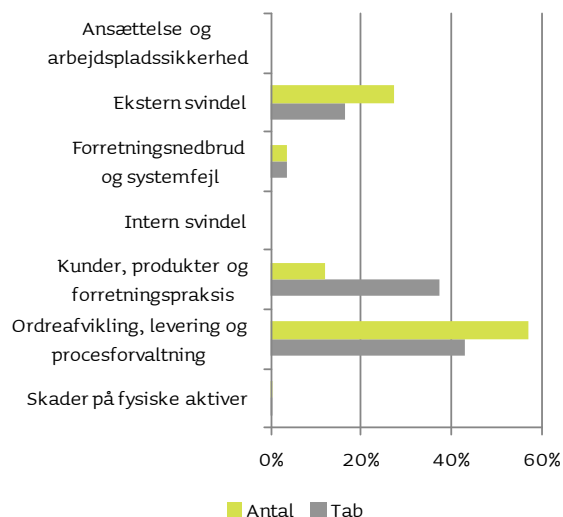
Økonomisk kapital

Tabfordeling

Fordelingen af de operationelle tab registreret i 2013 på Baselkategorier viser, at de fleste fejl sker som følge af manuelle fejl i effektueringen af ordrer og aftaler. Der følges løbende op på, om der er særligt u hensigtsmæssige arbejdsprocesser, som forårsager mange fejl. I 2013 skete efter overgangen til nye it-systemer en overgang flere fejl, delvist som følge af tidspres hos medarbejderne, men niveauet er nu reduceret igen.

Tabfordeling

Fejlene har gennemsnitligt været dyrest i forbindelse med rådgivning af kunder samt udvikling og forvaltning af Jyske Banks produkter.

Ekstern svindel tegner sig for godt en fjerdedel af hændelserne i 2013 og skyldes for en stor del svindel med betalingskort. Hovedparten af tabene er dog af begrænset størrelse.

Operationel risiko

I opgørelsen af fejl inkluderes kun direkte tab, som bogføres særskilt, eksempelvis kundekompensationer, tab af midler og ekstra omkostninger. Derfor figurerer en kategori som ”Forretningsnedbrud og systemfejl” lavt på listen, eftersom disse hændelser primært forårsager tabt arbejdstid.

Minimumskapital for operationel risiko

Minimumskapitalen opgjort ved standardindikatormetoden er steget til 999 mio. kr. ultimo 2013 fra 974 mio. kr. i 2012, hvilket afspejler stigende gennemsnitlige nettoindtægter over de tre år, som opgørelsen omfatter.

Bilag 1: Ordliste

ABS	Asset Backed Security. Fælles betegnelse for fordringer, hvis værdi er betinget af en pulje af aktiver som eksempelvis forskellige typer af lån.
Afviklingsrisiko	Risikoen for tab som følge af, at betalingsforpligtelser mellem Jysk Bank og dets modparter ikke afvikles som aftalt.
AIRB	Avancerede Interne Ratingbaserede metode. En opgørelsesmetode fra kapitalkravsbe-kendtgørelsen til beregning af minimumskapitalen for kreditrisiko.
Aktierisiko	Risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurser.
Backtesting	En ex post-sammenligning af forudsagte og realiserede værdier med henblik på en vurde-ring af modellernes absolutte præcision.
Basiskapital	Basiskapitalen består af kernekapital og efterstillede kapitalindskud og skal til enhver tid være større end både den tilstrækkelige basiskapital og minimumskapitalen. Fra 2014 kaldes denne kapital 'virksomhedens kapitalgrundlag'.
Benchmarking	En sammenligning af den aktuelle models præcision med alternative modellers præcision.
CDO	Collateralized Debt Obligation. Obligationer, hvis værdi er betinget af værdien af underlig-gende puljer af fordringer, som typisk ikke er kommercielle lån eller fast ejendom.
CLS	Continuous Linked Settlement. Et afviklingssystem efter princippet "betaling mod beta-ling", der minimerer afviklingsrisikoen på valutahandler indgået mellem deltagere af CLS systemet. Jyske Bank er tredjepartsmedlem.
CP	Commercial Paper. Et kortfristet gældsbevis der kan, men ikke skal, være et nulkuonpapir og har en løbetid på op til et år.
CRD	Capital Requirement Directive; Kapitaldækningsdirektivet.
CRD IV	Capital Requirements Directive, forventes implementeret i den danske lovgivning fra 31. marts 2014. CRD IV og CRR skal implementere Basel III aftalen i EU.
CRR	Capital Requirement Regulation, forordning, der implementeres direkte og er gældende fra 1. januar 2014.
CSA	Credit support Annex. Et tillæg til en ISDA aftale, hvor Jyske Bank har ret til sikkerheder, såfremt modpartens negative markedsværdier overstiger et på forhånd aftalt fast beløb.
DEaR	Daily Earnings at Risk. Risikeret daglig indtjening.
Default	En kunde, som ikke forventes at honorere alle sine betalingsforpligtelser over for koncer-nen (defineret ved koncernens interne risikoklassifikation 2 og 3).

Bilag 1: Ordliste

<i>Detail</i>	I relation til CRD dækker kundekategorien "Detailkunder" over privatkunder og mindre erhvervsforetagender. Sidstnævnte skal opfylde givne kriterier for at kunne medtages som detailkunder.
<i>EAD</i>	Exposure At Default. Den forventede størrelse af et engagement, såfremt kunden defaultter i løbet af det kommende år.
<i>EBA</i>	European Banking Authority. Den europæiske bankmyndighed.
<i>ECB</i>	European Central Bank. Den europæiske centralbank.
<i>EMTN</i>	European Medium Term Notes. Et mellemlangt gældsbevis med en typisk løbetid på to til ti år.
<i>EPE</i>	Expected Positive Exposure. En metode til estimation af EAD på afledte finansielle instrumenter.
<i>Fil</i>	Lov om Finansiell Virksomhed.
<i>Forretningsrisiko</i>	Risiko for uventede udsving i indtjeningsevne eller omkostningsniveau, eksempelvis som følge af faldende handelsaktivitet, faldende ind- eller udlånsbalancer eller reducerede priser.
<i>GMRA</i>	Global Master Repo Agreement. En standardiseret aftale, der indgås med en modpart i repoaftaler. Aftalen angiver handelsbetingelserne mellem parterne herunder rettigheder til at kræve yderligere sikkerhed, såfremt den stillede obligation falder i værdi.
<i>ICAAP</i>	Internal Capital Adequacy Assessment Process. Processen bag vurdering af den tilstrækkelige basiskapital.
<i>IFRS</i>	International Financial Reporting Standards. Internationale regnskabsstandarder.
<i>ISDA</i>	International Swap and Derivative Association. En standardiseret aftale, der indgås med en modpart. Aftalen sikrer banken ret til netting-opgørelse af indgåede handler med finansielle instrumenter.
<i>Kalibrering</i>	En justering af en given model, således at den ligger på et givet tilsigtet niveau.
<i>Kreditrisiko</i>	Risikoen for tab som følge af, at kunder og andre modparter ikke overholder deres betalingsforpligtelser. I kreditrisikoen indgår lån, tilsagte kreditter og garantier samt markedsværdier på afledte finansielle instrumenter og eventuelle kapitalandele.
<i>Landerisiko</i>	Risikoen for tab som følge af de generelle økonomiske eller politiske forhold i et land.
<i>LGD</i>	Loss Given Default. Den andel af et givet kundeengagement, som forventes tabt, såfremt kunden defaultter i løbet af det kommende år.
<i>Likviditetsrisiko</i>	Risikoen for, at Jyske Bank ikke er i stand til at generere eller opnå tilstrækkelig likviditet til en rimelig pris for at opfylde sine betalingsforpligtelser eller i sidste ende ikke er i stand til at opfylde sine forpligtelser i takt med, at de forfalder.
<i>Markedsrisiko</i>	Risikoen for de tab, som kan opstå, når markedsværdien af koncernens aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af kursændringer på de finansielle markeder.

<i>Minimumskapital</i>	Den kapital, som koncernen som minimum skal holde for at kunne opretholde tilladelse til at drive bankvirksomhed. Opgørelsen er baseret på lovgivningsfastsatte formler, der angiver, hvordan de risikovægtede poster (RVA) skal beregnes. Minimumskapitalen udgør 8% heraf.
<i>Misligholdte eksponeringer</i>	Defaultede og Past Due kunder.
<i>Modpartsrisiko</i>	Risikoen for tab hos en modpart, der ikke overholder sine forpligtelser.
<i>Monte Carlo-simulation</i>	En metode til at analysere modeller, der er for komplekse til at kunne løses analytisk. Der simuleres et stort antal potentielle scenarier, hvorved man får en præcis og detaljeret beskrivelse af udfaldsrummet.
<i>OAS</i>	Options-Adjusted Spread. Mål for en konverterbar realkreditobligations merafkast set i forhold til et givent benchmark som f.eks. swap-rentekurven.
<i>OIV</i>	Objektiv Indikation for Værdiforringelse. Et begreb, som anvendes ved beregning af nedskrivninger i henhold til IFRS.
<i>Operationel risiko</i>	Risikoen for tab som følge af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer, menneskelige eller systemmæssige fejl og eksterne begivenheder.
<i>Past Due</i>	Eksporeringer, der har været i ubrudt overtræk i 90 dage eller mere.
<i>PD</i>	Probability of Default. Sandsynligheden for, at en given kunde defaultter det kommende år.
<i>RAROC</i>	Risk Adjusted Return on Capital. Risikojusteret afkastmål.
<i>PD-volatilitet</i>	Volatiliteten på PD'erne, som fanger den usikkerhed, der er omkring niveauet på PD'erne
<i>Renterisiko</i>	Risikoen for tab som følge af ændringer i markedsrenten.
<i>Risikoklasse</i>	Jyske Banks risikoengagementer kategoriseres i tre kategorier: Lav (1), høj (2) og fuld (3) risiko. Risikoklasserne 2 og 3 betegnes som default. Risikoklasserne indgår bl.a. også i koncernens nedskrivningssetup.
<i>RMBS</i>	Residential Mortgage Backed Securities. Obligationer udstedt med sikkerhed i fast ejendom ejet af private.
<i>RV</i>	Risikovægt beregnet i henhold til gældende kapitaldækningsregler. Risikovægtene ganges på aktiverne for at komme frem til de risikovægte poster (RVA).
<i>RVA</i>	Risikovægtede poster beregnet efter gældende kapitaldækningsregler. Jyske Bank skal som minimum have en kapitalbase svarende til 8% af dette beløb.
<i>Råvarerisiko</i>	Risikoen for tab som følge af ændringer i råvarepriser.
<i>SIFI</i>	Systemisk vigtigt finansiel virksomhed.
<i>Solvensprocent</i>	Basiskapital divideret med de risikovægtede aktiver.

Bilag 1: Ordliste

<i>Styrkeprofilkarakter (STY)</i>	En karakter på en skala fra 1 til 14, hvor 1 er den højeste kreditkvalitet (laveste PD) og 14 er den laveste kreditkvalitet (højeste PD).
<i>Tilstrækkelig basiskapital</i>	Koncernens egen vurdering af kapitalbehovet som følge af de risici, koncernen påtager sig. Fra 2013 kaldes denne kapital 'det tilstrækkelige kapitalgrundlag'.
<i>Valutakursrisiko</i>	Risikoen for tab som følge af ændringer i valutakurser.
<i>VaR</i>	Value-at-Risk udtrykker den forventede maksimale tabsrisiko over en given periode baseret på den historiske udvikling i de enkelte forretningstypers kurs og samvariation.

Bilag 2: Supplerende tabeller

Specifikation af eksponeringer fordelt på styrkeprofilkarakterer (2013)				
Mio. kr.	EAD	Uudnyttede forpligtelser	Gennemsnitlig LGD %	Gennemsnitlig RV
STY-klasse				
Erhverv				
a) STY 1-5	51.105	26.357	27	0,19
b) STY 6-10	36.580	9.411	30	0,50
c) STY 11-14	12.212	1.862	35	1,33
Erhverv i alt	99.897	37.630		
Detail				
a) STY 1-5	29.747	2.757	28	0,09
b) STY 6-10	18.761	1.530	34	0,39
c) STY 11-14	5.509	269	34	0,80
Detail i alt	54.017	4.556		
I alt	153.914	42.186		

Specifikation af eksponeringer fordelt på styrkeprofilkarakterer (2012)				
Mio. kr.	EAD	Uudnyttede forpligtelser	Gennemsnitlig LGD %	Gennemsnitlig RV
STY-klasse				
Erhverv				
a) STY 1-5	54.625	32.868	21	0,17
b) STY 6-10	37.325	10.157	35	0,63
c) STY 11-14	12.326	1.709	35	1,13
Erhverv i alt	104.276	44.734		
Detail				
a) STY 1-5	27.340	2.266	29	0,09
b) STY 6-10	19.587	1.580	35	0,42
c) STY 11-14	5.889	374	35	0,84
Detail i alt	52.816	4.220		
I alt	157.092	48.954		

Specifikation af eksponeringer for misligholdte modparter (2013)				
Mio. kr.	EAD	Uudnyttede forpligtelser	Gennemsnitlig LGD%	Gennemsnitlig RV
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder				
	0	0	0	0,00
Erhverv				
	7.121	801	44	0,46
Detail				
	2.736	130	25	0,78
I alt	9.857	931		

Specifikation af eksponeringer for misligholdte modparter (2012)				
Mio. kr.	EAD	Uudnyttede forpligtelser	Gennemsnitlig LGD%	Gennemsnitlig RV
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder				
	1	0	0	1,32
Erhverv				
	6.785	602	42	0,43
Detail				
	2.571	135	26	0,68
I alt	9.357	737		

Bilag 2: Supplerende tabeller

Specifikation af eksponeringer til unratede modparter og modparter under standardmetoden (2013)

Mio. kr.	EAD	Uudnyttede forpligtelser	Gennemsnitlig LGD%	Gennemsnitlig RV
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder	17.869	3.442	0	0,00
Institutter	39.180	19.663	0	0,10
Erhverv	5.474	407	0	0,47
Detail	8.429	269	0	0,28
Aktier	1.212	0	0	1,00
Securitiseringer	1.259	0	0	0,00
Aktiver uden modparter	3.898	0	0	1,00
I alt	77.321	23.781		

Specifikation af eksponeringer til unratede modparter og modparter under standardmetoden (2012)

Mio. kr.	EAD	Uudnyttede forpligtelser	Gennemsnitlig LGD%	Gennemsnitlig RV
Eksponeringskategori				
Stater og offentlige myndigheder	13.038	1.844	0	0,00
Institutter	31.773	13.212	0	0,11
Erhverv	5.085	798	0	0,46
Detail	6.151	533	0	0,29
Aktier	1.624	0	0	1,00
Securitiseringer	2.122	0	0	0,00
Aktiver uden modparter	4.140	0	0	1,00
I alt	63.933	16.387		

Geografisk fordeling af eksponeringer

Mio. kr.	Danmark (zone A)	EU (zone A)	Øvrige europæiske zone A- lande	USA + Canada (zone A)	Øvrige zone A- lande	Syd- amerika	Resten af verden	I alt
Eksponeringskategori								
Stater og offentlige myndigheder	17.493	4	371	0	0	0	1	17.869
Institutter	18.624	14.201	5.406	831	43	1	74	39.180
Erhverv	102.374	8.005	1.560	69	23	5	456	112.492
Detail i alt	58.960	4.078	854	166	37	678	409	65.182
1) Ejendomme, privatkunder	16.073	212	46	28	5	10	33	16.407
2) Ejendomme, mindre erhverv	6.819	34	3	2	0	1	2	6.861
3) Revolverende kreditter	8.732	41	15	8	2	2	15	8.815
4) Øvr. detaileksponeringer, privatkunder	17.270	3.549	789	117	30	665	358	22.778
5) Øvr. detaileksponeringer, mindre erhverv	10.066	242	1	11	0	0	1	10.321
Aktier	1.212	0	0	0	0	0	0	1.212
Securitiseringer	0	1.165	0	89	5	0	0	1.259
Aktiver uden modparter	3.771	120	7	0	0	0	0	3.898
I alt 2013	202.434	27.573	8.198	1.155	108	684	940	241.092
I alt 2012	203.788	19.615	3.348	1.803	128	722	979	230.383

Ovenstående geografiske fordeling af eksponeringer er i store træk også gældende for den geografiske fordeling af misligholdte eksponeringer. Dog er værdireguleringen for udenlandske eksponeringer forholdsmæssigt noget mindre, da eksponeringer i udlandet i stort omfang er baseret på en høj grad af sikkerhedsmæssig afdækning.

Geografisk fordeling af eksponeringer i misligholdte eksponeringer		
Mio.kr.	EAD på misligholdte fordringer	Værdiregulering / nedskrivning
Danmark (zone A)	8.361	3.491
EU (zone A)	1.359	121
Øvrige europæiske zone A-lande	101	5
USA + Canada (zone A)	22	3
Resten af verden	14	1
I alt 2013	9.857	3.620
I alt 2012	9.357	3.348

Eksponering til specialiseret långivning fordelt på risikovægte		
Mio. kr.	2013	2012
	Løbetid > 2½ år	Løbetid > 2½ år
Risikovægt 70%	10	15
Risikovægt 115%	68	68
Risikovægt 250%	12	46
Misligholdte eksp. (risikovægt 0%)	60	85
I alt	150	214

Eksponeringer afdækket med garantier og kautioner				
Mio. kr.	2013		2012	
	EAD delvis dækket	EAD fuldt dækket	EAD delvis dækket	EAD fuldt dækket
Stater og offentlige myndigheder	3.669	7	49	10
Institutter	16	0	24	0
Erhverv	3.612	40.118	7.641	39.591
Detail	1.931	745	1.651	838
I alt	9.228	40.870	9.365	40.439

Gns. eksponeringer fordelt på eksponeringskategorier		
Mio. kr.	2013	2012
Eksponeringskategori		
Stater og offentlige myndigheder	12.587	7.800
Institutter	34.888	43.431
Erhverv	113.856	118.735
Detail i alt	64.079	61.212
1) Ejendomme, privatkunder	15.888	16.153
2) Ejendomme, mindre erhverv	6.512	6.828
3) Revolverende kreditter	8.676	8.583
4) Øvr. Detaileksp., privatkunder	22.599	19.670
5) Øvr. Detaileksp., mindre erhverv	10.404	9.978
Aktier	1.199	1.086
Securitiseringer	1.582	2.165
Aktiver uden modparter	4.102	4.290
I alt	232.293	238.719

Bilag 2: Supplerende tabeller

Mapning af risikoelementer vurderet i ICAAP					
Forhold	Kreditrisiko	Markedsrisiko	Operationel risiko	Likviditetsrisiko	Forretningsrisiko
Generelt	•	•	•	•	•
Indtjening					•
Vækst	•				•
Kreditrisici	•				
Markedsrisici		•			
Koncentrationsrisici	•	•			
Koncernrisici					•
Likviditetsrisici				•	
Operationelle risici			•		
Kontrolrisici			•		
Virksomhedens størrelse					•
Afviklingsrisici	•		•		
Strategiske risici					•
Omdømmerisici					•
Renterisici udenfor handelsbeholdningen		•			
Eksterne risici	•				•
Andre forhold	•	•	•	•	•

